

The Project Gutenberg eBook of Elämän polulla

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Elämän polulla

Author: Niilo Mantere

Release date: March 24, 2008 [eBook #24905]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ELÄMÄN POLULLA ***

Produced by Tapio Riikonen

ELÄMÄN POLULLA

Runoelmia

Kirj.

NIILO MANTERE

Hämeenlinnassa,
Boman & Karlsson.

Tampereella,
G. E. Jansson & Kumpp. kirjapainossa, 1902.

SISÄLLYS:

Elämän polulla

I. Pilvisinä päivinä:

Kansalleni
Lohdutukseksi
Kaukomaita kaivatessa
Nukutko, nuorukainen?
Pienen veljen haudalla
Uus' aikajakso alkaa —
Aabel ja Kain
Me tahdomme —
Päät pystöön!

Laulu kynttilästä
Pois väkijuomat!
Mik' on se voima?
Juggernautin vaunut
On laineilla laiva —
Veljeyslaulu
Runoelma Oulun Suomal. Yksityislyseo 25-vuotisjuhlan johdosta
Rukous
Hallan kerskaus
Mieleiseni sivistys
Isänmaan virsi
Soutakaatte vahvasti!
Herraa peljätäkäämme!
Ylemmäs yhä, kotka!
Leimahdellous, nuori rinta!
Konsa tunteet haihtuu hyiset?

II. Etsinyt, löytänyt:

Se väärin oisko?
Etsijän laulu
Jää hyvästi, armas, siksi!
Äl' itke!
Mä myös olen nähnyt kaunist' unta
Sen muistan päivän —
Pohjoismainen lempi
Elä, armaani, unhoita mua!
Minä ja sinä
Jos tyydyt, immyt —
Se suhde on untuvanhieno
Onneni aamuna
Mä lemmin sinuss' ihmistä
Sekö kohtalon oikku olla voi?
Taas terve, terve!
Vihkijuhlan jälkeen
Niin oli, kuin, perhoni, pelkäsin
Nyt, armahin, yhdessä astumme
Elämän myrskyssä
Silmien mahti
Yks' on
Suutelon ikä
Suutelot
Hyljätyn laulu
Järvellä
Syki, syki, sydän kulta!
Sirkkuselleni
Kiitos, Herra!

III. Tunteita ja kuvia:

Lasna ja nyt
Oksalla istui laululintu
Lapsen leikkiessä hiilosilla
Eräs toukokuun tunnelma
Miks' et sä, Luoja —?
Merimiehen vaimo lapselleen
On se mullakin venonen
Luoja, suojaa purttani mun!
Tyyntyy se tuulonen tuiminkin
En itke —
Tuuli lehtiä lennättää
Raivaajan huokaus erämaassa
Surun synkkä se päivä —
Lunta tuiskuaa
Terve nurmi —!

Mä nurmella uinun
Kevätsateen vihmoessa
Kesä-yönä
Noin jos!
Tähtöisten tuikkiessa
Olet polttiainen
Tervehdys vihkijuhlaan
Murtuneen laulu
Muut ne uinuu
Keväimet
Lapsoiseksi pieneksi —
Kantelolleni
Sun unhoittaako, äitikulta, voisin!
Ailin unet
Kaarlo Albert Heikel
Merikö aava vaiko metsälampi?

IV. Aatteiden piiriä

Sydän ja järki
Jos taistella et sais
Rohkeasti aalloillen!
Murheelle
Tiedätkö?
Sa näitkö tuoll' ulkona luonnossa?
Nuo tuolla, nämä täällä
Hiljaa
Mihin onneni rakennan?
Kuolo ja kukat
Kuilun partahalla
Toinille
Aaltonen, oi aaltonen —
Kysyin kukalta —
Kukan oikeus

V. Maa ylhäinen:

Jää hyvästi, laulu —!
Maa vihelijäinen, mitä annat mulle?
Joululaulu
Vapahtaja syntynyt on!
Luota, sielu, Herrahasi!
Oi, syvyytt' ihmeellistä!

ELÄMÄN POLULLA.

Mä kuljin ja kuljen polkuain
Ja koetan jalkojain käyttää.
Ja mieleni kons' on murheinen.
Ja konsa sen riemu täyttää.

Mä kuljin ja kuljen polkuain
Ja katselen kaikkialle.
Ja aatos se lentona leijailee
Niin kauvas ja korkealle.

Mä kuljin ja kuljen polkuain

Ja kannelta kanssani kannan,
Ja kaihon hetkenä polvellein
Sen nostan ja helkkyä annan.

Ma kuljen, ja vaikka tieni käy
Yli soiden ja murrokoiden
Ja kautta korven, niin kuitenkin
Yli *täytyy* mun päästä noiden.

Yli täytyvi, täytyy päästä mun
Päämäärään, mi kaukana hohtaa,
Mi kaukana hohtaa ja houkuttaa
Ja johon mun polkuni johtaa.

Niin kuljin ja kuljen yhtenäin
Ja katselen kaikkialle,
Ja aatos se leivona leijailee
Niin kauvas ja korkealle. _

I.

PILVISINÄ PÄIVINÄ.

Olkoon leima vaikka mikä,
Päällepäin mi painetaan,
Sisäpuolla sentään sykkii
Sydän suomalainen vaan.

KANSALLENI.

Oi, kansani kallis, kallehin,
Joka Suomesi raivasit soista,
Kivimäistä ja kannokoista,
Joko laihosi nuoren halla veis,
Joko uskosi uupuis, vaikeneis
Valoisan aamusi laulu?

Oi, kansani kallis, kallehin,
Joka kärsiä sait tuhat vuotta,
Ah, aamusi näitkö sä suotta?
Ja siksikö valkenevan näit yös,
Taas ett' yhä selvemmin turhaksi työs
Uus', auvoton aika näyttäis?

Jos niin olis, kansani kallehin,
Jos niin olis kohtalos kurja,
Niin onnesi oikukas, nurja,
Niin parhaint' ehkä se ollut ois,
Että oisit jo aikaa kuollut pois
Ja kuollut kunnialla.

Mut niin ei onnesi olla saa,

Ei voi, — olet sankari nuori,
Olet tuulia halkova vuori!
Siis seiso vankkana, vahvana vaan,
Kuin tunturi tuulessa juurillaan,
Ja kaikk' ota vastaan tyynnä!

Ole tyyni, kansani kallehin,
Tuon tunturiveljesi lailla,
Vaikk' et surunsyit' ole vailla!
Sitä vinhemmin kuokkaasi iske, lyö,
Mitä mustempi murhe sun syöntäsi syö
Sun surevan Suomesi tähden!

Sitä vinhemmin kuokkaasi iske, lyö
Ja vauhtia työillesi anna!
Näin surusi suurena, kannan!
Ja pelloksi perkaa kankaat ja haat,
Ja kasvuhun taivuta kalliomaat,
Ja haihduta soiden halla!

Mut rakkaudellasi vaali sä
Vain parhainta vanhaa ja uutta,
Ja kannata aatteellisuutta!
Se kansa se kaikkea kestää voi,
Omakielisen kulttuurin joka loi
Ja kansallistunnossa kasvaa!

Siis henkesi saata heilimähän,
Joka soppehen päiväyt päästä!
Äl' uhra'uksia säästä!
Ja niin valon valta se eespäin käy,
Ja ei sitä voimaa kussaan näy,
Joka henkiset heelmäsi veisi.

Ja kieltäsi hellin hoivaile,
Äl' isies uskossa horju!
Lain pohjalla puuskat torju!
Ja vahtina armaan, kalliin maas
Ja suojana Suuriruhtinaas
Ain' uskollisimpana seiso!

Ja niin varustukseksi vahvaks käy
Työ henkinen, rakkaus suuri,
Ja Luojasi on sen muuri.
Ja niin ei kantelos vaieta voi,
Vaan sorjana, sorjemmin yhä soi
Valosan aamusii laulu!

16/8 1898.

LOHDUTUKSEKSI.

On Suomi suruissansa,
Mut onnen hetki hertas kerran lyö,
Vaikk' ehkä silmät syntyneen jo polven
Voi silloin peittää tuonen talma, yö.

On Suomi suruissansa,
Mut päivä suur' on kerran koittava,
Uus' aika, jolloin riemu raikuu maassa,
Ja totuuden on voitto, valtikka!

Läp' aikakautten pitkään,
Niin kauvaksi kuin aikakirjojen
Ulottuu tieto, — konsa sortui — lausu!
Maa, kansa vapaa, itsetietoinen?

Kons' sortui, jollei kehno
Se tavoilt' ollut, kypsä kuolohon?
Kons' sortui, jos sen ydin oli terve,
Sen riennot rikkaat, tahto tahraton?

Kons' sortui, — sano, lausu! —
Se kansa koskaan, joka Herrahan
Ain' uskoi, toivoi, luotti horjumatta
Ja tietä kulki valon, kunnian?

Ei koskaan, ei! Ei kansaa
Moist' aikakirjat lausu ainoaa.
Nyt poikke'usko säännöst' oisi yksi?
Ja poikke'us se oisi — Suomenmaa?

Pois ajatus tuo synkkä,
Mi suoniin veren milt'ei hyydyttää!
Pois moinen epäily ja heikko usko!
Se sairahan on kalvast' elämää!

Mut terve kansa, polvi
Ja jälkeläinen sankar-isien,
Tää kansa, tää, min entismuistot kertoo
Ajoista ankarinten vaivojen;

Tää kansa, tuhat kertaa
Mi talot, templit nouti tuhastaan
ja toipui, miss' ei toipunut ois toinen, —
Ei horjua saa, heittää uskoan!

Vaikk' uhkaa takatalvi
Maan kukat kukkivaiset kukistaa,
Ja vaikk' on raskas rasitettu olla,
Et toivoasi, maani, heittää saa.

Kons' ikinä, — sa lausu! —
Lain, oike'uden kansa kuollut on,
Kons' sortunut, jos ydin oli terve,
Jos riennot rikkaat, tahto tahraton?

1900.

KAUKOMAITA KAIHOTESSA

Eteläiset maat ja tarhat,
Teitä usein kaihoan.
Eteläisen päivänpaisteen
Toivon täällä paistavan.

Palmupuistot, loistokukat,
Teitä kaukaa tervehdin;
Kaukokansat, onneanne
Usein, usein haaveksin.

Rientoinne myös rikka'utta
Muistelen mä kaihoten;
Veren, tunteen vilkka'utta

Voimakasta ihailen.

Kaukokansat eteläiset!
Innostua voitte te!
Vapauden valtakirjan
Verellänne ostatte!

Kaukokansat eteläiset!
Tulta teill' on lempenne,
Vauhtia on riennoissanne —
Mutta mit' on maassamme?

Juro mieli, tunne kylmä,
Talvet kolkot, pitkät yöt,
Karu luonto, hidas kansa,
Hitaita myös riennot, työt!

Kuitenkin, kuin tenhokahlein,
Sidot mua, Suomenmaa!
Köyhyyteskin, kärsimykses
Lempeäin vain vahvistaa.

Sata kertaa vaikka vielä
Kurjemp' oisit, köyhempi,
Hyljätä en sua voisi.
Kurja, kallis. Suomi!

Ihailuni ottakaatte,
Vieraat, immet, vieras maa!
Mutta lempeni — sen yksin
Suomi, Suomen impi saa!

NUKUTKO, NUORUKAINEN?

Nukutko, nuorukainen, viel' unta sikeää,
Vaikk' isänmaasi huokaa huolten alla?
Nukutko, ilmapuntar' vaikk' ilmaa synkeää
Viel' ennustaa ja läsnä liikkuu halla?
Nukutko, nuori polvi, työn kalliin ai'an pois?
Nukutko, mieli valpas vaikk' kullankallis ois?

Nukutko, nuori polvi, vaikk' yli kansas pään
Jo häilymäss' on jättipilvi musta,
Ja vaikka kansan kaiken nyt tointa kysytään
Ja tahdon tarmoa ja innostusta!
Nukutko horroksissas kuin kaikk' ois kunnossaan,
Kuin joutais kädet ristiin, työn urhot uinumaan?

Ei! Niin sa et saa tehdä! Jos teet, niin väärin teet,
Ja jälki-aika tuomitsee sun kerran!
Niin et myös tee, jos sulla on isäin ihanteet
Ja verta heidän pisarankin verran!
Siis herää! Untes aika jo ohi olkohon!
Nyt tarpehen sun tarmos, sun voimas, intos on!

On työtä kyllin vielä sun tarmollesi, mies!
On lemmelles työ-alaa, Suomen nainen!
Maan hartioita painaa viel' öinen, raskas ies,
Mon' yössä riutuu rinta suomalainen.
Ja korpia on, soita, joill' ei näy kuokkijaa,
Ja laajennusta kaipaa viel' aatteen viljamaa.

Heräjä siis sä, herää unestas kerrankaan,
Heräjä hetkell' yhdennellätoista!
Jos työsi sähkölampun ei lailla loistaikaan,
Niin kynttilänä sentään yötä poista!
Se tee, min voit, min jaksat, — ja silloin kylliks teit,
Ja myös sä silloin kansaas uutt' aikaa kohden veit.

Heräjä, herätkäätte! Jos milloinkaan, niin nyt
Kysyypi aika: valveill' onko kansa?
Asteelle valoss' onko se korkeell' ehtinyt,
Miel' onko valpas, sydän paikallansa?
Heräjä, herätkäätte siis työhön, taisteloon,
Ja voittoon taistelonne Jumala johtakoon!

Heräjä, herätkäätte! Heräjä, herätkää!
Nyt toimet teitä kutsuu suuret, jalot,
Nyt huutaa teitä aika ja äiti kurja tää,
Nyt valomnaaks' on vallattava salot.
Pois veltto'us siis kurja! Pois mielten unteluus!
Ja joka rintaan päiväyt ja innon hehku uus!

PIENEN VELJEN HAUDALLA.

Ol' onni se, että niin vaivuit varhain
Pois murheista sylihin synnyinmaan.
On onni suurin, on onni parhain
Puhtoisna päästä jo uinumaan.

Ol' onni se, että, kun maani taivas
Sees viel' oli, silmämme vielä sees,
Sun henkesi lennähti pois, ja vaivas
Pian päättyi ja pienet kyynlees!

Ol' onni se, — maass' oli silloin huomen,
Sen murheit' ei tarvinnut itkeä.
Nyt uinut sä tyynnä alla tuomen,
Min juuret on onnemme päiviltä.

Ol' onni se, — tuomi sun hautas päällä
Viel' onnemme keväästä kuiskajaa,
Ja kevähän maass' olet itse, — vaan täällä
On himmeä taivas ja synkkä maa.

Ol' onni se — onniko? Ken sen tiesi?
Se toisinkin olla, veljeni, vois:
Jos kypsinyt ois sinust' oikea miesi,
Sun kuolosi maalleni vaurio ois.

Jos sydämes täys' olis ollut tulta,
jos tahtosi terästä, neroa pääs,
Niin valitan, että ties päättyi sulta
Jo keskellä kaunihiin kevätsääs.

1900.

UUS' AIKAJAKSO ALKAA —.

Uus' aikajakso alkaa jo korpein helmassa.
Käy suusta suuhun siellä nyt kumma kuiskina:
"Oi, ällös, veikko, sisko, sä hengen yöhön jää,
Vaan valost', ihanteista uutt' etsi elämää!"

Noin salomailla huuto nyt suuri huminoi.
Noin kaikuu Karjalassa, noin Pohjanmaalla soi.
Myös Auran rantamilta se huuto kohouu,
Ja samaa Savo huutaa ja kaikki Suomi muu.

Ja sydänmaiden joukot nyt nuoret yhtyvät,
Ja päivätyöhön suureen, jalohon ryhtyvät
Vapise, öinen valta! Nyt viime hetkes lyö!
Nyt poistetahan vihdoin vuossatain synkkä yö.

Nyt kolkot korvet kaikki valolle vallataan,
Ja valon tieltä maahan kaikk' esteet tallataan.
Eik' ennen nuoret joukot nuo ai'o levähtää,
Kun paheen peikko sortuu, tuo julma, tuhatpää.

Eik' ennen taisto taukoo, — ei tau'ota se saa! —
Kun ohdakkeista puhdas on hengen viljamaa;
Ei ennen, kunnes poissa yö kokonansa on,
Ja valon valta-istuin on kukistumaton.

Ja vaikk' on vaivaloista ja kovaa taisto tuo,
Ja hornan henget tielle tuhannet esteet luo,
Niin ällös, nuori joukko, sä säiky kumminkaan!
Sun puolellas on oikeus ja siunaus synnyinmaan.

Ja ällös surko, vaikka ei oiskaan suotu sun
Satoa vielä saada ja palkkaa taistelun!
Kyll' aikanansa antaa työ jalo palkkion,
Ja voiton suuri hetki se kerran lyövä on!

Es'isäin lailla kulje vaan teitä kunnian,
Se vaikka henkes vaatis ja veres purppuran!
Niin taistele, ett' aika sinusta kerran uus
Vois virkkaa: "Suuri oli tuon polven pontevuus!"

Niin taistele, ett' isäin jos haamut haudoistaan
Nyt nousis keskellemme uutt' aikaa katsomaan,
Ne riemurinnoin lausuis: "Nuo lapsiksemme me
Ilolla tunnustamme: heiss' elää henkemme!"

Et nuori polvi, kehnomp' isiäs olla saa,
Et isäis töillä maasi mainetta kannattaa!
Vaan omin töin ja riennoin sun mainees niitä sä,
Ja isäin puhdas muisto töin puhtain pyhitä!

Ja ihannetta kohden kun kuljet korkeaa,
Niin olkoon tunnuslausees: "Jumala; isänmaa!"
Kun Luojaas, synnyinmaatas sun työsi palvelee,
Ei silloin turma uhkaa, vaan esteet raukenee.

Mut intos harras olkoon, kuin ois se aina uus,
Ja töittes palkka olkoon maas suuri vastaisuus!
Ja vallatkohon valo sun *koko* olennon,
Niin silloin, nuori joukko, sun voittos varma on!

Ja maailma saa nähdä, mit' aikaan into saa,
Ja kuinka pieni maakin voi suurta suorittaa,
Ja kuinka köyhä kansa myös ponnistuksillaan
Voi yöstä luoda päiviin ja soista suuren maan.

Niin kauvas siis kun välkkyy siniset Suomen veet
Ja Suomen salot siintää ja Suomen harjanteet,
Niin kauvas ihanteiden nyt lippu liehukoon,

Ja kootkoon nuoret kaikki se valon taisteloon!

1897.

AABEL JA KAIN.

Taas Aabelin rintaa vasten Kain
On nostanut nuijan ja vartoo vain,
Hän kunnes vois antaa voimatyönnin
Ja lyödä veljehen viime lyönnin.

Mut katso! Ei kedolla kahden vain
Nyt seisokaan Aabelin kanssa Kain,
Vaan tuhannet silmät nyt vartioivat,
Ja tuhanten varoitushuudot soivat.

Ja katso! Myös Aabel on varuillaan,
Ja sankarin ilme on otsallaan.
Ja rohkeesti katsetta Kainin hän sietää,
Ja seisoo kuin mies, joka voimansa tietää.

Hän kuolla ei ai'o — nähdä voi sen!
Ei kaatua raukkana arkaillen.
Vaan kilpeään kirkasta taidoin hän käyttää,
Ja taistelotavat hän tietävän näyttää.

Ja ken sen taistelon nähnyt lie,
Hän siitä sen tunteen varmaan vie,
Että Aabelin sortumuspäivä ei koita,
Jos häntä ei uupumus, velttous voita!

ME TAHDOMME —.

Me tahdomme takoa Sampoja
Ja valvoa vastaisuutta.
Me tahdomme Suomelle suuruutta,
Me tahdomme valoa, vapautta
Ja armasta aikaa uutta.

Me tahdomme henkemme helmyet
Yön kätköistä ilmi luoda,
Ja salojen armahat aarteheet
Ja kansamme kaikkikin kalleudet
Jo kansojen tiedoksi tuoda.

Me tahdomme polville uusille
Tien onnehen viitata, näyttää.
Me tahdomme henkemme, voimamme
Ja lempemme, intomme, kaikkemme
Kotilietemme kunniaks käyttää.

Me tahdomme valhetta vastustaa
Ja tuomita vilpin viekkaan.
Me tahdomme, ett' yhä Suomenmaa
Ylös oikeuden lippua liehuttaa
Ja turvaapi hengen miekkaan.

Me tahdomme veljien veljeyttä
Ja yhdenvertaisuutta.
Me tahdomme kansamme ehjyyttä,
Me tahdomme torjua yhdessä
Joka murhetta, pilveä uutta.

Me tahdomme kaikkea kaunista
Ja suurta ja suuremmoista.
Me tahdomme, ett'ei polkea
Sais pientä suuri ja mahtava,
Ei ruhjoa toinen toista.

Yli kaiken tahdomme, että ois
Tää kansamme Herran kansa,
Ett' ennemmin uskonsa tähden vois
Se kaatuakin, kuin luopua pois
Jumalastansa ja uskostansa!

PÄÄT PYSTÖÖN!

Jos maass' on murheen, kärsimysten aika,
Niin toiveko myös joutaa kuolemaan?
Sen oppinutko oisi Väinön kansa
Vuossatain vaiheist', entiselostaan?

Sen oppinutko oisi Väinön kansa
Vuostuhantisest' oppi-ai'astaan?
Sen oppinutko Volgan rannoilt' asti,
Miss' asui muinen, kaitsi karjojaan?

Sen oppinutko olet, suomalainen?
Sen oppinutko, kansa Kalevan?
Jos opit sen, niin veisaa kuolinvirtäs
Ja raukkana käy kuoloon kurjahan!

Mut opetust' et moista, kurjaa saanut
Sa koskaan vaiheist' entisaikojen;
Et sortuvan sä nähnyt Suomen kansan
All' ajan aaltoin, kärsimyksien!

Ei! Vaiheet vuosisatain, — -tuhansien;
Soi opetuksen sulle suuren sen,
Ett' ihmisvoima kohtaloit' ei johda,
Vaan oike'uden valta ikuinen.

Sä oppia sait — oppinut jos lienet! —
Ett' oikeus vain yksin perii maan.
Sä oppia sait, että, vaikka Herra
Suo sujuja, — hylkää kuitenkin.

Tää oike'uden voitto sorron yli
Ja valon voitto yli yöhyen —
Siit' eikö löydy vankat varmuustiedot
Sivuilla Suomen aikakirjojen?

Vai eikö kauniina kuin kukkaranta
Aalloista ajan noussut Suomenmaa?
Ja sotaratsuin, sorron, ruton alta
Se noussut, nähnyt aikaa armaampaa?

Ja eikö pakanuuden synkäst' yöstä,
Jään, lunten keskeltä ja hengen yön,

Se valoon noussut Luojan johdannasta
Ja kautta oman tarmon, toimen, työn?

Miks sammuisi siis nytkään toivon tähti?
Miks vapistais? Ei! Pystöhön taas päät!
Päät pystöön, sankar'-mieli joka rintaan,
Jos vaikka tulkoot mitkä turman säät!

Päät pystöön! Kyyneleist' ei Suomi hyödy,
Vaan lemmestä, mi toimii, uhrajaa,
Ja Herran pelvost', iki-ihanteista, —
Ne on sun suojamuuris, synnyinmaa!

Ja vaikka muurit murtuvatkin toiset,
Ja raunioiksi linnat raukeaa,
Niin halki aikain seisoo moinen muuri, —
Ei löydy, ken sen murretuksi saa!

Päät pystöön siis! Ja niinkuin ikivanha
Soi sana tuo: "vie Roomaan kaikki tiet",
Niin työhön onneks Suomen, suomalainen,
Ties kaikki viekööt — kunnan mies jos liet!

1900.

LAULU KYNTTILÄSTÄ.

Valo kynttilän vionon
Pian sammuvi tuo,
Jos henkäyksen hienon
Sitä kohden vain luo.
Ja hetkisen kestää
Vain kynttilän työ.
Ei voimaa sill' estää,
Kun liekki sen syö.

Mut vaikka se loistaa
Voi hetkisen vaan,
Se pimeyttä poistaa
Ja varjoja maan.
Kun synkkyys maan peittää,
Se valoa luo
Ja säteitä heittää
Ja hyötyä tuo.

Myös kynttilä pieni
Mä pääll' olen maan.
Tääll' kestävi tieni
Ajan rahtusen vaan.
Mut valoa näyttää
Mun virkan' on myös,
Oi, Herra, ett' täyttää
Sen voisin mä työs!

Oi, hyödyks ett' tulta
Mun kynttiläss' ois,
Ett' turhiin ei multa
Elo rientäisi pois!
Kun voisin ees loistaa,
Kuni kynttilä tuo,
Mi pimeyttä poistaa
Ja valoa luo!

Kun sitten mun kerran
Tulis sammua pois,
Ero täält' eteen Herran
Niin raskast' ei ois!
Kuni kynttilä pieni,
Mä sammuisin vaan,
Mut kirkkauteen tieni
Veis ylhäisen maan.

POIS VÄKIJUOMAT!

Pois väkijuomat, nuo hornan juomat!
Pois maasta pettäjä, vihamies!
Vapaiksi orjat jo, paheen luomat!
Pois yltämme sortajan raskas ies!
Jo liiankin kauvan se orjuus kesti,
Jo liian monta se miestä vei!
Jo liiaksi maan se onnea esti,
Mut nyt ei sallita enää, — ei!

On satavuotten jo itkut kuultu.
On kahleita kannettu, — oltu vait'.
On onnen luojaksi sortaja luultu,
Ja säädetty suojaksi sen myös lait.
On kärsitty ääneti, oltu hiljaa,
Vaikk' elon se juuria ontoiks söi,
Ja vaikka se kalleinta kaatoi viljaa
Ja maan ydinvoimaa maahan löi.

On sallittu, vaikka se talot tallaa
Ja terveyden raittiit ruusut vie,
Ja vaikka se huokuu hyistä hallaa
Ja vaikka se hallaakin julmempi lie.
On sallittu, vaikka se raunioita
On jättänyt ympäri Suomenmaan,
Ja vuoret jo vaikka ois hopeoita,
Joit' uhrattu on *sen* tähden vaan!

On sallittu vieläkin, vaikka lapset
Maan huutavi tuhannet tuskiaan,
Ja vaikka vanhukset valkohapset
Myös tuhannet itkevi huolissaan:
"On langennut lapsemme, oi, jos saisi
Sen nähdä vieläkin nousevan!
Oi, jospa löytyis, ken vapautuisi
Maan vallasta vahvan sortajan!"

On sallittu kauvan, vaan jo pitää
Nyt seurata selvän taislelon!
Jo kosto nousevi, kosto itää,
Jo vaipuva sortajan valta on!
"Pois sortaja!" — niin se huuto kaikuu.
"Pois sortaja seuduilta Suomenmaan!"
"Pois!" — laaksot ne laulaa, rannat raikuu.
Ja tuhannet tarttui jo tapparaan.

Ja syttyi jo nuijasota toinen,
Ja alkoi ankara taisto, työ,
Kun joukko julkinen, suuremmoinen
Taas nuijin iskevi, raudoin lyö;
Kun aatenuijin ja rautarinnoin

Nyt käsiksi käydähän sortajaan,
Ja sydämin sykkivin, hehku-innoin
Maan vapa'utta taas varjellaan!

Ja vaikka se nuijajoukko karski
Sai kärsiä katkeran tappion,
Ja vaikka sen löikin Flemming-marski, —
Tää joukko se voiton vievä on!
Tää joukko se voittaen kerran kostaa
Kaikk' iskut sortajan kavalan,
Ja tuhannet Suomen kodit nostaa
Taas kannalle onnen kukkivan!

Ja taas on koittava kirkas päivä
Ja poistuva murheen musta yö,
Ja taivaalta kaikkoova kaakon häivä,
Maan lasten rinnat myös riemuten lyö.
Ja viel' on avulla taivaan Herran
Maan kukoistus puhkeeva kuorestaan
Ja juhlaa viettävä Suomi kerran,
Ja alkoholi on — muisto vaan!

Pois väkijuomat, nuo hornan juomat!
Pois maasta pettäjä, vihamies!
Vapaiksi jo orjat, paheen luomat!
Pois yltämme sortajan raaka ies!
Jo liiankin kauvan se orjuus kesti,
Jo liian monta se miestä vei!
Ja liiaksi maan se onnea esti,
Mut nyt ei sallita enää, — ei!

12/5 1900.

MIK' ON SE VOIMA?

Mik' on se voima, mi raittiuskansan
Sai työhön, sai taistohon ryhtymään?
Mik' on se voima, mi kautta maitten
Sai kansojen parhaat yhtymään?
Ja mik' on se sana, se tunnussana,
Mi piirretty meidän on lippuhun,
Se sana, mi voimia, intoa antaa
Ja pohjana työn on ja taistelun?

Se sana pieni, se sana suuri
On lempi, on uhraava lempi vaan,
On lempi kärsivään ihmiskuntaan
Ja kansahan kurjaan synnyinmaan.
On lempi, mi auttavaa tarjoo kättä,
Miss' ahdistus, ahdinko vallall' on,
Ja missä tuhannet miehet, naiset
On sortua tulvahan turmion.

"Rakasta!" — kaikuvi Herran käsky.
"Rakasta!" — käsky on siveyslain.
Rakasta, lemmi sä lähimmäistäs! —
Et itseäs varten sä luotu vain.
Rakasta työssä ja toiminnassa, —
Ei kielen kuiskehin, sanoin vaan!
Ja rakasta palkkoa pyytämättä! —
Se käsky on kunnian Kuninkaan.

Tää käsky korkein, tää käsky suurin,
Jonk' oppi Kristuksen tuntee vaan,

Se vaatii meitä, se velvoittaapi
Pois edut itsekkäät uhraamaan.
Se vaatii meitä, se velvoittaapi
Sen aatteen puolesta taistohon,
Min piirtänyt lippuuns' on raittiuskansa,
Min tarkoitus yhteisonni on.

Luo katsees ympäri! Kaikkialla,
Niin kauvas kuin katsees kantaa voi,
Näät alkoholin sä kolkot jäljet,
Näät tuhon, turmion, min se loi.
Tuoll' ennenaikaiseen hautanansa
Sen uhri muutama vietihin.
Tuoll' elonsa keväässä murhan tehnyt
Mies nuori lyötiin kahleisin!

Tuoll' äiti kalvas ja pienokaiset
Taas puuttehissansa vaikeroi,
Kun loppui leipä, ja kodin turva
Taas työnsä ansiot tyhjiin joi.
Ja tuolla pettänyt nuorukainen
On suuret toivehet synnyinmaan.
Ja tuolla pettyneet immen toiveet
On sulhostansa ja onnestaan.

Mut ken se kertoa voisi kaikki?
Ken kuvata kaiken sen kurjuuden,
Mik' ihmiskunnassa, ihmisissä
On vallalla tähden juoppouden?
Ei! Kuva moinen se kauhistaapi,
Se kauhistaa ja se velvoittaa
Meit' eespäin viemähän suurta työtä,
Jo vuosikymmenten alkamaa!

Siis eespäin, eespäin vain, raittiuskansa,
Jos vitkaankin taistelo voittoon vie!
Ei herjetä, kunnes on voitto saatu
Ja päähän on asteettain päästy tie.
Ja kunnes kansamme kauttaaltansa
On raitis kansa, ja synnyinmaa
On pelastettu sen tulvan alta,
Mi vaurastusta sen vaimentaa!

"Rakasta!" — kaikuvi Herran käsky.
"Rakasta!" — käsky on siveyslain.
Tää kuningaskäsky kaikuako
Sais turhaan, kuuroihin korviin vain?
Ja kivistä oisiko sydän sulla,
Ja maasi onnesta voisitko
Sä huoleton olla, oi, kansalainen?
Niin itsekäs, kylmä sä oisitko?

Ei! Itsekäs kanta pois kansastamme!
Pois etujen halpa harrastus!
Jos yksi kärsii, niin kaikki kärsii,
ja maa jos kärsii, niin riutumus
On seuraus kansalle kauttaaltansa,
On seuraus riutumus, taantumus.
Pois itsekäs kanta siis kansastamme!
Pois etujen halpa harrastus!

8/11 1901.

JUGGERNAUTIN VAUNUT.

Tapa Indiass' ollut on, — kerrotaan —
Tapa itsensä uhraamalla
Epäjumalan vaunujen kulkemissa
Sen kuolla rattaiden alla.

Joka vuos noin uhreja Juggernaut —
Nimi moinen on jumalalla —
Sai uusia, — kansoa laumottain
Sen musertui vaunujen alla.

Ja laumat uudet ne onneaan
Yhä etsi ja etsi surmaa.
Verihinsä jos toiset jo vaipuivat,
Tapa hurja se uusia hurmaa!

Tapa moinen eikö oi, hirvitä?
Ja eikö se kerro yöstä,
Joss' uinuu se kansa, min keskellä
Noin voitu on kuoloon syöstä?

Ja kuitenkin, kansani, — eiköhän
Maass' armahassa myös tässä
Joka vuos' epäjumalan vaunut lie
Yli maan noin vierimässä?

Ja eiköhän, eiköhän murskauneet
Jo tuhannet vaunujen alla,
Ja tuhannet vieläkin kuoloon käy
Kuin hurjina, kilpailemalla?

Epäjumala — kuningas Alkohol' —
Hän vaeltaa vaunuissansa.
Yli maan nuo vaunut vierivät —
Veri tippuvi rattaistansa.

Veri tippuvi nuorten ja vanhojen,
Ja lesket ne itkee ja lapset,
Ja turvaa tutisevan vanhuuden
Ne itkevät harmajahapset!

Ja sentään, oi, alla vaunujen
Viel' etsitään onnea ... surmaa!
Ja sentään, oi, kansoa Kalevan
Tapa luonnoton vieläkö hurmaa?

Ei, ei! Tuhat kertaa jyrkkä: ei!
Tavan sortua täytyy nurjan!
Me kukistaa tahdomme — kukistaa
Epäjumalan korskean, kurjan!

Me tahdomme saarnata taistoa
Ja käyttää ääntä ja kättä
Sen Suomen sortajan sorrannaks, —
Ja taistella herkeämättä!

Ja me tahdomme kansaa valveuttaa
Ja järkihinsä saada
Ja *nähdä* sen päivän, jolloin ei
Epäjumala kansaa kaada...!

ON LAINEILLA LAIVA —.

On laineilla laiva,
Ja myrsky se käy,
Ja valkamaa varmaa
Ei missähän näy.
Ja tiedä ei ykskään,
Sen laivan kuin käy,
Kun valkamaa varmaa
Ei missähän näy.

Ei niin! Sepä laiva
On laadittu niin,
Ett' yksi jos kohta
Käy halkeamiin,
Se sittenkin vielä
Pääll' aaltojen jää!
Ei upota aaltoon
Siis laiva voi tää!

Se sadasti ollut
Jo myrskyissä on.
Se tottunut tuulten
On taistelohon.
Jo sadasti hyrskyt
Siit' aarteita vei.
Sit' uhkasi tyrskyt, —
Se uponnut ei!

On aikoja ollut,
Kun laivan jo tään
On särkyvän luultu
All' uhkaavan sään.
On aikoja ollut,
Kun maailma ties:
Nyt hukkuu se laiva
Ja sen joka mies.

Mut mentyä myrskyn
Se aalloilla on
Taas nähtynä laiva,
Tuo uppoamaton.
Ja purjeet ja laiva
On ollut kuin uus.
Taas pettyi ne, jotka
Sen turmaa jo huus'!

Näin myrskyjen jälkeen
Se uudesti ain'
On ehommaks tullut
Ja uljaammaks vain.
Jos myrskyt, jos hyrskyt
Kuin ruhjoneet ois,
Koht' turman ne jäljet
Taas hälveni pois.

Tok' ei ole laivan
Se ansio vaan,
Ett' aalloiss' ei käynyt
Se uppoamaan.
Näät aaltojen Herra
Halk' aalton sen vei.
Hän ruorissa istuu, —
Siks vaivu se ei!

Ja kunnes *Hän* laivaa
Vain ohjata saa,
Se kunnolla kyntää
Mert' aaltoavaa.
Ja estää ei tyrskyt
Voi rientoa sen:
Kuin kotka se lentää
Yl' lainehien!

9/12 1901.

VELJEYSLAULU.

Jo soi'os, soi'os, veljeysvirsi,
Kajahda, laulu siskouden!
Pois sulata sä syönten kirsi
Väliltä Suomen lapsien!
Ja velje'yden liittohon
Kokoa voimat nuorison!
Jo soi'os, soi'os, veljeysvirsi,
Kajahda, laulu siskouden!

Pois katseet karsaat, mieli nurja
Väliltä kansankerrosten!
Ken halveksuen muita, kurja,
Jäis toimetonna sivullen,
Kun kutsuu kansaa yhteistyö
Ja maata sortaa hengen yö? —
Pois katseet karsaat, mieli nurja
Väliltä kansankerrosten!

Ken, kurja, eläis itsellensä,
Kun vaatii työtä synnyinmaa!
Ken, kurja, sulkis sydämensä
Ja kättään kieltäis auttavaa,
Kun onni kansan, isänmaan
Riveihin vaatii astumaan? —
Ken, kurja, eläis itsellensä,
Kun vaatii työtä synnyinmaa?

Meill' yhteiset on kallehimmat:
Yks' usko, yksi isänmaa.
Syyt pienet, halpa-arvoisimmat
Siis voisko meidät vieroittaa?
Synnyntä-arvot, rihkamat
Ne vieroittaako voisivat,
Vaikk' yhteiset on kallehimmat:
Yks' usko, yksi isänmaa?

Ei! Veljeytt', yhdenvertaisuutta
Ei rikkoa syyt moiset saa!
Kaikk' yhdessä vain jotain uutta
Ja suurta voimme suorittaa.
Kaikk' yhdessä me nostaa maan
Vain voimme valoon, kunniaan.
Ei veljeytt', yhdenvertaisuutta
Siis rikkoa syyt pienet saa!

Pois katseet karsaat, mieli nurja
Väliltä kansankerrosten!
Ken halveksuen muita, kurja,

Jäis toimetonna sivuilen,
Kun kutsuu kansaa yhteistyö
Ja maata sortaa hengen yö?
Pois katseet karsaat, mieli nurja
Väliltä kansankerrosten!

RUNOELMA OULUN SUOMAL. YKSITYISLYSEON 25- VUOTISEN MUISTOJUHLAN JOHDOSTA.

I.

Työs heitä hetkeksi, pohjolainen,
Työs huolten hetkeksi hälvetä suo!
Kaikk' unhoita murhees, ja tutkivainen
Nyt katse sä taaksesi suuntaa, luo!

Tää unhoita hetkeksi himmeä aika
Ja kuivaa silmäsi kyyneleet!
Ja muistele, mik' oli kevään taika,
Ja kuinka ne kuohusi kevään veet!

Veet kuinka ne kuohusi, sulkujenki
Läpi vyöryi vaahdoten uomiaan,
Ja kuinka se heräävä kevään henki
Jäät järkytti, valveutti Pohjanmaan!

Ja kuinka jo kallehin kansankielin
Valo virtasi, vaikkakin estettiin,
Ja kuinka se sitkein miehen mielin
Yön aivoton aika niin poistettiin!

Työs heitä hetkeksi, pohjolainen,
Ja muistojen kantelon soida suo!
Taapäin viiskolmatta vuotta vainen
Nyt katseesi kanssani siirrä, luo!

II.

Kansan kieli, kallis kieli, kieli kuninkaallinen,
Halveksittu silloin vielä, — vaan nyt vapaa, julkinen!
Kansan riemut, kansan surut kertomaan se kelpas vain,
Kelvannut ei kerroksiin yhteiskunnan kukkulain.

Kansan kieli, kallis kieli, kieli kuninkaallinen,
Silloin kaino korven neito — nyt jo ruhtinaallinen!
Silloin vieras kodissansa — vieraall' oli isännuus.
Mutta vääryys väistyi vihdoin, — oikeutt' antoi aika uus.

Kansan kieli, kallis kieli, kieli kuninkaallinen,
Äsken vielä virastoista torjuttu pois hylkien,
Mutta *nyt* on valta sulla, sulle kuuluu Pohjanmaa!
Nyt saat soida vapahasti, julkisesti kajahtaa!

Kansan kieli, kallis kieli, kieli kuninkaallinen,
Oike'utes hetki löi jo, valtakirjan sait jo sen,
Joka suo sun helkähdellä Pohjan valtakielenä, —
Kauvan ennen sivistyksen kylvit sä jo siementä!

Kansan kieli, kallis kieli, kieli kuninkaallinen,
Soi'os, sorja, kai'u, kaunis, korkealle kohoten!
Soi'os, sorja, kai'u, kaunis, yhä korkeammin vaan!

Älköön enää orjan-aikas uudistuko konsanaan!

III.

On viisikolmatta vierryt vuotta,
Kun Pohjaan aukesi ahjo uus.
Se aikaa sammui jo, vaan ei suotta:
Työ heelmän kantoi ja pontevuus.

Sen ahjon Pohjolan kansa laati
Ja pystössä pysytti lemmellään,
Tuo kansa, jok' kerran korvet raati
Ja miekoin suojeli liesiään.

Tuo kansa, jok' ennen urheasti
Sodat surkeat oli kestänyt,
Ja sitke'yttähän kuoloon asti
Oli nälissänsäkin näyttänyt, —

Tuo kansa se vieläkin uhrata tiesi
Ja sitkeä olla, kun tarvittiin.
Oi, ponteva kansa, oi, Pohjan miesi,
Ain' ollos sa vastakin sitkeä niin! —

On viisikolmatta vierryt vuotta,
Kun tänne aukesi ahjo uus.
Se aikaa sammui jo, vaan ei suotta:
Työ heelmän kantoi ja pontevuus.

Työ heelmän kantoi: Tuoll' ahjo toinen
On syntynyt, valoa heijastaa.
Valon, tiedon valtava aurinkoinen
Jo vapaasti Pohjolaan paistaa saa!

Oi, loista, aurinko tiedon, loista
Ja sytytä syömmihin elo uus!
Jo mailta Pohjolan synkkyys poista
Ja valaise Suomeni vastaisuus!

IV.

Työ *Yksityisen lyseon* ei ollut se heelmää vailla,
Ei ollut sen elämä turhaa, ei, vaikk' eli se orvon lailla.
Se kansan taimia kasvatti ja kansan toivoja täytti,
Ja valoa, lämpöä leimusi, ja tien se tikkasi, näytti.

Vaikk' ei sitä vallat vaalineet ja suosinut suurten mahti,
Ei kuollut se kesken kumminkaan, — oli kansa sen turva ja vahti.
Ei kaatunut tiedon temppelellä tuo, kunis aika jo uusi koitti.
Väkivallat vaipui, ja oike'us sai äänenvuoron ja — voitti!

Noin kansan lempi ja rakka'us se palveli Pohjolaamme, —
Oi, älköhön moista rakkautta ikipäivinä puuttuko maamme!
Nyt, nyt, jos konsana, kallis on joka hetki ja tarpeen työmme.
Ylös siis joka kynsi! Valtavat — niin vannoo! — nyt iskut lyömme!

V.

Me valta-iskut tahdomme nyt lyödä,
Ja kaikki, kaikki voimat ponnistaa.
Viel' uusi päivä pilvet synkät poistaa,
Kun Herra auttaa, työmme onnistaa.
Ja Herra auttaa, työ ja tarmo voittaa,
Kun kansa työllään Herraa kunnioittaa!

Nimessä Herran työhön, pohjolainen!

Taas tarmos, intos ilmi tulla suo!
Ei puolin voimin tehty työ nyt kelpaa,
Nyt täydet voimas työhösi sä tuo!
Nyt ollos pelkkää pontta sekä tulta!
Nyt saakoon Suomi täyden lemmen sulta!

Nyt muurein aukot ehjiks muuratkaatte!
Nyt valon temppeleitä varjelkaa!
Nyt seiskoon joka miesi paikallansa,
Ei lippuansa pettää kukaan saa!
Näin parhaiten voi kansa esteet voittaa,
Näin entismuistojaan se kunnioittaa!

1/7 1899.

RUKOUS.

Oi, isäimme Isä, sä, korkea, suuri,
Jok' autoit mun kansani helmasta yön,
Viel' ollos sä Suomeni kilpi ja muuri,
Viel' ollos sä siunaaja kansani työn!

Viel' ollos sä heikon ja sorretun suoja,
ja vihas sä vielä oi, viipyä suo!
Sä rantaimme rauha ja onnemme luoja,
Taas poljetun puolehen silmäsi luo!

Viel' anna maan kukkia, laihoja kantaa,
Työn säilyä pohjalla uskon ja lain!
Viel' anna sä aalloilta kohden rantaa
Tien löytää myrskyssä purjehtivain!

Käy, käy tulipatsahan paistavan lailla
Nyt taas etupäässä ja näytä se tie,
Mi vaarojen kautta, mut vaaroja vailla
Sun kansasi onnellisuutehen vie!

Käy, käy etupäässä' sotajoukkojen Herra!
Me tietäsi astumme, viittoamaas!
Päin parhain kaikki niin kääntyvi kerran,
Ja rauha ja riemu on rinnoissa taas!

Oi, isäimme isä, sä korkea, suuri,
Jok' autoit mun kansani helmasta yön,
Viel' ollos sä Suomeni kilpi ja muuri,
Viel' ollos sä siunaaja kansani työn!

HALLAN KERSKAUS.

Mie olen mahtaja maan, terä sirppin' on tenhosa vallan:
Kun minä niittelen, niin jäljet se jättävi työ.
Yhtenä yönäkin pyyhkäsen pois tuhansilta mä viljat,
Kukkaset pois kumoan, metsihin merkkini lyön.
Yhtenä yönäkin, niikseen jos on, panen turhiksi toivot,
Vuosien työt tuhoan, voittaja-askelin käyn.
Mie olen mahtaja maan, mua peljätä täytyvi, täytyy,
Pelkoa vaadin mä vain, sääliä tunne mä en.

Sääliä tunne mä en, inehmoisten mä lemmest' en huoli,
Huutoja miljoonien korviini en ota, en.
Huutakohot, välitelkohot vaan, — minä kuulla en kehtaa.
Mun perussääntöni on: tottele, pelkeä vain!
Oikein mi on, mikä väärin — se vallan on sama mulle.
Luonko mä vai kumoan, — siitä mä veisoan viis.
Voiman on oike'us, voimani eessä kun maat vapiseepi,
Siinä mun kunnian' on, siinä mun maineeni myös.
Siinä mun maineeni, siitäpä kerskata voin minä myöskin,
Ett' erilaisuutt' ei niittoni jälkehen näy:
Silmän siintämihin sama loistavi merkki ja leima,
Näin saman-muotoisuus — aate se suur' — tote'uu. —
Mie olen mahtaja maan, terä sirppin' on tenhosa vallan:
Kun minä niittelen, niin jäljet se jättävi työ!

MIELEISENI SIVISTYS.

Sivistyksen siuna'usta,
Valon valtaa, valistusta
Ylistä mun, lauluni!
Ylistä muun yli työtä,
Joka poistaa hengen yötä.
Kansaa nuorta nostavi!

Mut vain valistusta moista,
Jok' ei kuorelta vain loista,
Pinnalta vain pilkoita;
Valistusta, joka rintaa
Rikastuttaa, — ei vain pintaa
Sydämiin lyö leimansa!

Valistusta, minkä henki
Muuttaa mielen, sydämenki.
Nostaa, vaan myös nöyryyttää;
Valistusta, jok' ei anna
Leikiks lyöä, pilkaks panna
Ikuisimpaa, pyhimpää.

Valistusta, jok' ei Luojaa
Kammo niinkuin turman tuojaa,
Vaan vie luodun Luojan luo;
Valistusta, jok' ain' uutta
Voimaa, uutta, ihanuutta
Lähteist' ikuisuuden juo.

Valistusta moista suosi,
Kansani, — niin onnen vuosi
Sulle kerran koittavi!
Moisen valon lipun alla
Taistele, niin kunnialla
Kruunataan sun taistosi!

Mutta sivistyksen kuona
Suojaa älköhön sun luona
Konsaan saako, kansani!
Virast' ajan kultajyvät
Poimi vain, sen aatteet hyvät,
Torju muu pois luotasi!

Torju, torju! Mutta valo
Puhdas, kirkas, raitis, jalo
Kätke poves pohjahan!
Moinen valo kansall' antaa
Voimaa sortumatta kantaa

Kohtalon myös kovimman!

Valoa siis sydämihin
Tuhansihin, miljoonihin!
Valoa viel' enemmän!
Sivistys pois pintapuoli!
Ihanteille valtatuoli!
Valoa viel' enemmän!

4/1 1901.

ISÄNMAAN VIRSI.

Jumala, herrain Herra, Kuningas kuninkain,
Suo suojassas' ain' olla meidän maamme!
Ylhäältä' on hyvä kaikki, sun lahjas on se vain,
Sinulta kaiken siuna'uksen saamme.
Mimessäs työmme siksi alamme, päätämme,
Sinua siksi nytkin taas rukoilemme me:
Suo suojassas' ain' olla meidän maamme!

Maan korret, kukkasetkin Sun kertoo kunniaas,
Sä elämällä kaiken luonnon täytät.
Sun voimaas julistaapi taivaasi sekä maas,
Ja meri vaikenee, kun kättäs käytät.
Ja kansain asumusten myös rajat sääsit sä,
Ei tahdottas niit' yhtään voi kenkään siirrellä.
Sun kädessäs on onni kansojenkin!

Sun turvihis siis turhaan me emme pakene,
Viel' olet Herra, joka kaikki voipi!
Suo vain, sun puolees, että niin aina huudamme.
Se että istuimelles' asti soipi!
Suo armos, että aina Sun tahtos mukaan me
Voisimme työmme tehdä ja pyrinöilläämme
Sun pyhää nimeäsi kunnioittaa!

Sä, kansoja, jok' auttaa voit taikka langettaa,
Sä nöyryydellä sydämemme täytä!
Sä kansaamme ain' auta ja suojaa Suomenmaa,
Ja valos vartijana sitä käytä!
Äl' anna rikka'utta, äl' anna köyhyyttä,
Vaan määrätty meill' osa suo armossasi sä,
Ja sitä neuvo oikein käy itämähän!

Oi, Herra, joka maamme valohon päästä soit,
Jok' uskollisest' autoit tähän asti,
Sä ahdingoissa varmaan myös vielä auttaa voit,
Niin auta siis sä aina armoisasti!
Äl' unhoita sä pientä kansaasi Suomessa,
Äl' unhoittaa myös kansas suo koskaan sinua,
Jumalatansa suurta, kaikkivoipaa!

1897.

SOUTAKAATTE VAHVASTI!

Soutakaatte vahvasti!
Halki aalton, tuulispäiden,
Halki synkkäin myrskysäiden
Puinen pursi soutakaa!
Soutakaatte vahvasti
Vasten tuulta vonkuvaa!
Uupumatta, sountimiehet,
Soutakaa, oi, soutakaa!

Soutakaatte vahvasti!
Soutain ranta läheneepi,
Myrskyn uhka väheneepi.
Sounti vain on turvamme!
Soutakaatte, soutajat,
Pannen parhaat voimanne!
Liikkeell' aivot! Reipas tahti!
Urhon ilme otsille!

Soutakaatte vahvasti!
Meri pauhaa, pilvet entää,
Purttu vasten puuskat lentää,
Vauhdin uhkaa vaimentaa!
Soutakaatte vahvasti
Purttu tuulten tuutimaa!
Soutakaatte! Puuskat purttu
Seisahduttaa eivät saa!

Soutakaatte vahvasti,
Avosilmin, airoin omin,
Mielin lannistumattomin,
Kasvoin ylöskatsovin!
Soutakaatte vahvasti,
Käsin sitkein, jäntevin!
Soutakaatte yhteisvoimin,
Sovuin rikkomattomin!

Soutakaatte vahvasti,
Laineelt' että lainehellen
Pursi nousee hyppiellen,
Eespäin rientää lentäen!
Soutakaatte, soutajat,
Pursi puhki puuskien!
Soutakaa! Viel' auttaa sounti.
Auttaa tarmo rautainen!

Soutakaa, niin soutakaa,
Että rinnall' etumaisten
Rientää pursi suomalaisten
Kansain kilpasounnissa!
Soutakaa, niin soutakaa,
Että Suomen sountia
Kummastellen katsoo kansat,
Imehtiipi maailma!

HERRAA PELJÄTKÄÄMME!

Herraa peljätkäämme!
Niin me taivon näämme
Vielä kirkasna,
Vuosisadan koittavan
Öiset vallat voittavan,

Suomen kansan suurena
Kaikkein kansain vitjassa
Liehuen lailla hohtavan!

Herraa peljätäkäämme!
Niin jo kevätsäämme
Kesäks' kypsyvi.
Herran pelko perustus
On ja vankin varustus.
Kaikki iskut ijäti
Kestää maa ja kaupunki,
Joll' on moinen vallitus!

Herraa peljätäkäämme!
Niin me kantaa päämme
Voimme pystössä.
Herraamme peljäten
Ilkeyttä ihmisten
Meill' ei syytä peljätä,
Myrskyss' ei myös värjyä
Lailla heikkoin ruokojen!

Herra kun on puolestamme,
Sankareina polkuamme
Voimme kulkea!
Vastavirrat silloin me
Notkeasti nousemme,
Vastatuulen painoa
Taidolla ja tarmolla
Hyödyksemme käytämme!

Herraa pelkää siis, kansa!
Hälläpä myös vallassansa
Valtikat on maan!
Herraa pelkää — mut jo pois
Ihmispelkos laata vois!
Musertaa sua milloinkaan
Ei voi mikään mahti maan,—
Herran pelkoa jos ois!

YLEMMÄS YHÄ, KOTKA.

Jo seiso, suomalainen,
Omilla jaloillas!
Äl' enää lainahelyin
Korista kruunuas!

Jo seiso seljin suurin
Omalla aurallasi
Ja kynnä maailmassa
Sun omaa vakoas!

Sa kauvan, raukka, kauvan
Laill' elit kerjurin;
Teit työtä vainioillas
Laill' arentaattorin.

Ja arentaattoriksi
Sun jäädä suotu ois, —
Mut itsetuntos kasvoi, —
Sä katkoit kahleet pois.

Ja omin auroin, aattein
Sa läksit kulkemaan,
Ja arentaattorista
Sa astuit herraks maan!

Ja voimas jalot, suuret
Ne heräs — heräjää,
Ja kulkiessas seestyi
Yhäti määränpää.

Mut puolinaist' on vielä,
Alulla vasta työs.
Viel' laulus lasten laulut,
Ja kyntös pientä myös!

Siks siipes auki, kotka!
Ja lentoon korkeaan!
Jaloilles, jalopeura!
Ja juoksuun rohkeaan!

Ja valvehille vallan
Sä, hengen Herkules!
Kuin Homero, sa laula!
Lyö ain' kuin Akilles!

Enemmän siipes auki
Sa, kotka Pohjolan!
Enemmän työhös pontta
Sa, kansa Kalevan!

Jo mainees kaukomaihin
Sun satakieles vie,
Ja tanterilla taiteen
Ja tieteen kiistaat sie.

Mut eespäin, yhä eespäin
Omalla pohjallas!
Ain' uudet aarteet ilmi
Syvältä sielustas!

Ylemmäs, yhä. kotka!
Ylemmäs, ylemmäs!
Ja ylemmäks kun lennät,
Viel' lennä ylemmäs!

28/1 1902.

LEIMAHDELLOS, NUORI RINTA!

Leimahdellos, nuori rinta!
Leimahdellos tulta,
Olkoon sitten morsionas
Synnyinmaa tai — kulta!

Leimahdellos nuori rinta,
Innostusta näytä!
Nuoret voimas jaloon työhön
Väsymättä käytä!

Leimahdellos, nuori rinta,
Velttous luotas lykkää!
Riennoin rikkain näytä, kuinka

Sydän nuori sykkää!

Nuoruus ilman innostusta,
Nuoruus tulta vailla, —
Oisko mitään kurjempata
Elävitten mailla?

Nuoruus, into yhteen kuuluu,
Kuni valo, lämmin.
Anna, nuori, lämpöäs siis
Tuta elävämmin!

Anna intos ilmitulla
Tosi toiminnassa!
Anna lempes leimahdella
Työssä uutterassa!

Leimahdellos, leimahdellos,
Nuoren nuori rinta!
Kehno hylkää, suosi suurta.
Lemmi ikuisinta!

KONSA TUNTEET HAIHTUU HYISET?

Egoismin kolkko valta
Maailmata hallitsee.
Ego'ismin vallan alta
Konsa kansat kohonnee?
Konsa tunteet haihtuu hyiset,
Herää kansat, yksityiset?

Vasten Luojaa itsekkäinä
Seisoo ihmiskääpiöt.
Vasten Luojaa hourupäinä
Tekee turhat ylläköt.
Konsa tunteet haihtuu hyiset,
Herää kansat, yksityiset?

Hetken luultu suuruus, hyöty
Ihanne on valtiain.
Heikot kaikk' on maahan lyöty,
Versoneeko onni noin?
Konsa tunteet haihtuu hyiset,
Herää kansat, yksityiset?

Väkevämmät olkapäätä
Heikompansa painavat.
Toisten tuskaa, vastasäätä
Kutka, kutka muistavat?
Konsa tunteet haihtuu hyiset,
Herää kansat, yksityiset?

Rikkahat myös köyhemmilleen
Vastuksia nostavat.
Sorretut taas sortajilleen
Kostohuudoin kostavat.
Konsa tunteet haihtuu hyiset,
Herää kansat, yksityiset?

Karsain silmin kansalaiset
Toisiansa katselee.
Saman kansan miehet, naiset

Toisiansa tuomitsee.
Konsa tunteet haihtuu hyiset,
Herää kansat, yksityiset?

Taivas! Herra! Silmät avaa!
Ihmisiä meistä tee!
Tultas pyhää, uudistavaa
Suo meill', että lämpenee
Rinnat kolkot, kylmät, hyiset,
Herää kansat, yksityiset!

Astu henkivoimassasi,
Herra, ihmissydämiin!
Huo'u pyhää rakkauttasi
Turtuneisiin tunteisiin!
Mielet oikeudella täytä,
Rakka'uden tietä näytä!

II.

ETSINYT, LÖYTÄNYT.

Mä etsin sydäntä sydäntä varten
Ja tunteita tunteille,
Ja vastasointua, vasta-ääntä
Mun sieluni sävelille.

SE VÄÄRIN OISKO?

Se väärin, väärää oisko: lempiä?
Se väärin oisko: laulaa lemmestä?
Tuo tunne pyhä, syvä, ylevä,
Mi kotoisin on ylhäältä' taivahista,
Se oisko väärää, oisko rikollista?

Mun pitäisikö olla erakko,
Mi hautaa itsens' elävältä jo?
Ja karkeatako mun kaapua,
Kuin munkkiveljein, pitäis aina kantaa
Ja rinnan huokailut vain ilmi antaa?

Mut miss' on sydän alla auringon,
Mi vieras lemmen tunteell' ollut on?
Miss' on se sydän, mik' ei milloinkaan
Uneksi immen poskein ruususista
Ja suudelmista, lemmen suudelmista?

Ja miss' on sydän, missä erakko,
Mi kerrassaan jääkylmä niin on jo,
Ett' ei hän, vaikka menköön ääriin maan.
Myös ihmistunteita vie rinnassansa
Ja hiljaa huokaa joskus rakkauttansa?

Ja vaikka sydän moinen ollut ois,
Mä lemmestäinkö, lemmitystäin pois
Sentähden luopuisin, — ei milloinkaan!
Muut kaikki vaikka munkin viitass' oisi,
Mä luopua en immestäni voisi!

Kun Herra mulle ihmisrinnan loi,
Se muuta ei kuin ihmisrinta voi:
Se hehkuu, syttyy, lempii, rakastaa,
Ja niinkuin taivahall' on tähtösiä,
Se täys' on tuntehia, säveliä.

Siis lemmin, leimuan ja unelmoin
Ja laulan lemmestäni, min vain voin,
Ja rukoelen sua, Herrani:
Sä suojele mun armast' impeäni
Ja virvavalkeist' estä lempeäni!

ETSIJÄN LAULU.

Mä olen, mä olen etsijäpoika,
Ja mä etsin suloista kukkaa.
Mä etsin impeä hehkuvaista,
Tulirintaista, tummatukkaa.

En etsi, kuin ahne, ma aartehia,
En riistaa, en rikka'utta,
Vaan etsin sydämen hempeyttä
Ja raitista rakka'utta.

Mä etsin sydäntä sydäntä varten
Ja tunteita tuntehille
Ja vastasointua, vasta-ääntä
Mun sieluni sävelille.

Ja jos minä kerran sen oikean löydän,
Jos löytää se konsana suodaan,
Niin rannalle silloin sinisen järven
Me pienoinen pirtti luodaan.

Ja rannalla siellä sen sinisen järven
Ja piirissä pirtin oman
Ma elämän iloja puhtaita nautin
Kanss' sirkkuni sirkeän, soman.

Ja sinne se päivä heleästi paistais
Sen pirtin ikkunoihin,
Ja onnen-aurinko loisteleisi
Sen pirtin asujoihin.

Vaan, voi, mitä kulkijapoi'an köyhän
On kauniista unelmoista?
Hän turhia toivoo, hän haaveita hautoo,
Vaan elämä ei välitä noista...

Hän turhia toivoo, hän haaveita hautoo,
Vaan elämän pyörän alla
Ne särkyvät toiveet, ne hukkuvat haaveet,
Ja kukkaset kaatavi halla.

JÄÄ HYVÄSTI, ARMAS, SIKSI!

Ei, ei! En tahdo, en tahdo,
Jos heimosi vastaan on,
Sun kanssasi, kultani, käydä
Ma viel' ikiliittohon.

Ei, ei! Ma raivata tahdon
Ne estehet ensin pois,
Jotk' onnemme tietä sulkee, —
Jos tuhatkin niitä ois!

Ne raivata tahdon, ne voittaa...
Ja Herra jos auttavi,
Niin vuoden päästä jo luokses
Sun saapuvi sulhosi.

Jää hyvästi, armas, siksi!
Jää hyvästi, hyvästi!
Hetk' eron nyt lyö — vaan sitten,
Oi, yhdymme ijäksi!

Ja sitten, oi, sitten kenties
Jo heimosi suostuvi
Jää hyvästi, armas, siksi!
Jaa hyvästi, hyvästi!

ÄL' ITKE!

Oi, ällös, impeni, surko!
Äl' itke sa, armahain,
Vaikk' elomme taivahalla
Nyt varjoja vyöryy vain!

Äl' itke! — pilvinen taivas
Tuo seestyvä vielä on,
Ja koittava murheen jälkeen
Aik' uusi on, murheeton!

Oi, katso! Vast' oli taivas
Tuoll' ulkona pilvessä,

Vaan nyt se on loistava, kirkas
Ja sininen, selkeä!

Ja katso! Merellä tuolla
Viel' äskeisin hyrskyt soi,
Vaan tyynnä sen kalvo kaunis
Nyt välkkyy ja unelmoi!

Siis ällös, impeni, surko!
Äl' itke sa, armahain,
Vaikk' olomme taivahalla
Nyt varjoja vyöryy vain!

Äl' itke, äl' itke — vielä
Voi valjeta vastaisuus,
Ja avulla Herran koittaa
Meill' autuas aika uus.

MÄ MYÖS OLEN NÄHNYT KAUNIST' UNTA.

Kun Jaakob nukahti Beetelissä,
Niin unta hän näki — niin kerrotaan.
Ja se uni se oli niin suuri, kaunis
Ja ihana kuin uni milloinkaan.

Hän näki näät seisovan tikapuitten
Päin taivoa sinistä, siintävää;
Ne seisoivat maassa, mutta niiden
Ylös pilvihin ylty toinen pää.

Ja taivahan kirkasten enkelitten
Tikapuilla hän uneksi kulkevan,
Ja ylinnä seisovan itse Herran,
Ikivaltiaan suuren, kirkkahan. —

Mä myös olen nähnyt kaunist' unta.
Mä myös näin valtavat tikapuut.
Pääs' ylimmässäpä myöskin niiden
On välkkyneet auringot, tähdet, kuut.

Mä myös olen nähnyt kaunist' unta
Ja haaveillut onnea ihanaa,
Ja enkelist' armaast' unta nähnyt,
Unt' ihmehen kaunist, hurmaavaa.

Suo, Herra, mun unteni toteutua,
Mun unteni kaunisten, hurmaavain!
Suo, Herra, ett' ihmetikapuista
Unen' ollut ei oisi — unta vain!

SEN MUISTAN PÄIVÄN —.

Sen muistan päivän, kun ensi kerran
Sun, immyt armas, mä silmäs näin.
Sen muistan päivän mä aina, aina,
Se konsaan häivy ei mielestäin.

Se päivä armas ol' suvipäivä,
Ja kukat vast' oli puhjenneet,
ja puhjennut vast' olit kukaks' itse, —
Siit' ai'at pitkät on vierineet.

Niin päiväyt hellästi silloin paistoi,
Mun Herran' hyvyttä, heijasti,
Ja sielus hyvyttä silmäs loisti
Ja tuntos puhtautta tulkitsi.

Ja sinijärvellä, — muistanetko? —
Min rannall' oltihin, kangastus
Niin kaunis nähtiin — ja kangastukset
Loi kauniit meillekin rakka'us.

Sen muistan päivän, kun ensi kerran
Sun, immyt armas, mä silmäs näin.
Ja muistan, että siit' ai'ast' asti
Et enää häipynyt mielestäin.

POHJOISMAINEN LEMPI.

"Voi, tyttö! Varros! Koston!
Sytetit sydämen.
Syliini suljen, nostan
Ja sua suutelen".

"Sun, pulmu, povelleni,
Suloisen sivallan,
Ja kultakahleheni
Mä sormees sovitan!"

Näin uhkasin ja vannoin,
Mut immen nähtyän
Sen rauhass' olla annoin
Ja — hämilleni jäin.

Kuin kiinni kiedottuna
Mä istuin vaiti vain,
Silm' arkana ja puna
Väreili poskillain.

Ja niinkuin pyhyys loisi
Silmistään loistoa,
En tohtinut hänt' oisi
Kädelläin koskea!

ELÄ, ARMAANI, UNHOITA MUA!

Elä, armaani, unhoita mua!
Minä koskaan en unhoita sua.
Jos tähdetkin tuikkimisensa,
Jos päivytkin paistamisensa
Unhoittais, sua unhoita en!

Elä, armaani, unhoita mua!
Jos unhoitat, niin suren sua;
Suren itseni alle mullan
Minä tähden sun, petturikullan,
Sua unhoittaa en minä vois!

MINÄ JA SINÄ.

Minä olen kuin vellova vesi,
Mikä kuohuvi, häilyvi, koskena käy.
Sinä olet kuin vienonen lähde,
Miss' aaltoja vaahtopäit' ei näy.

Minä olen kuin rauhaton pilvi,
Mikä taivahan kannella karkeloi.
Sinä olet kuin suvinen päivä,
Mikä tyyni on, tyynnyttää myös voi.

Minä olen kuin laineilla lastu,
Joka ulapan kuohuissa kuljeksii.

Sinä olet kuin rannan kukka,
Joka ulapan lastusta uneksii.

Oi, rannan rauhaisa kukka,
Sa luotatko ulapan lastuhun?
Ja laineille läikkyville
Kera lastunko lähteä tahto on sun?

JOS TYYDYT, IMMYT —.

Jos tyydyt, immyt, vaikk' yli kukkien
Ei polku kulkis, ei suvilehtoon veisi,
Jos lempes ei lie juhannuskukkanen,
Min ensi myrsky jo taittais, runteleisi,
Niin terve! silloin, ja sormus tänne tuo,
Ja vastasormus mun sormeesi painaa suo!

Jos tyydyt, immyt, sä mökkihin pienehen
Jos haaveksi et loistoa, ulkokuorta,
Jos tähtitaivas ja kullat myös kuuhen
Voi ihastuttaa mieltäsi herkkää, nuorta,
Niin terve! silloin, vihkimätuolin luo!
Koht' otsalles silloin morsiusseppel tuo!

Jos tyydyt, immyt, jos iskut taisteloon
Jaat nurkumatta, ja tyynesti kaikki kannat,
Jos ponnistuksiin, jos taistohon mieles on,
Veet vienot jos tohdit jättää ja tyynet rannat,
Niin terve! silloin, — häähetki myös määrää jo!
Pian veremme vetreät tyyntyy ja — laskevi aurinko!

SE SUHDE ON UNTUVANHIENO.

Se suhde on untuvanhieno,
Se suhde sun ja mun.
Sit' aattelemasta harvoin,
Vain harvoin irtaudun.

Se suhde on untuvanhieno
Ja hellä kuin päivän koi.
Niin hieno, särkymist' että
Sen peljätä täytyy, voi.

Voi, jos se, voi, jos se särkyy,
Jos onneni rikkauntuu,
Niin pimene, pimene, päivä,
Ja sammua saat myös, kuu!

Ei iloa, ihannetta
Tässä' elossa mullen ois,
Jos onneni hautauskellot
Mun korviini kerran sois!

ONNENI AAMUNA.

Kuni kukka, mi kärsivi kuivuuttaan,
Ilomielin kastetta juopi,
Suvipilvi kun vihmoen viileitä
Pisaroitahan sillen suopi, —

Niin lempesi lähteestä riemuiten juon,
Oma impeni hempeä, hellä!
Mun rintani polttavan täytit sä myös
Suvikastehen viileydellä.

Kuni uinuva luontokin tervehtää
Kevätai'an koittoa innoin,
Ja aaltokin silloin nostaa pään
Jään alt' ylös laulavin rinnoin, —

Niin onneni aamua tervehdin,
Oma impeni hempeä, hellä!
Sinä talviset tunteeni haihdutit pois
Syvän lempesi hellyydellä.

Kuni myrskyisen yöhyen jälkehen taas
Ihaellaan päiveä uutta,
Ihaellaan sykkivin syömmiin taas
Suvi-ilman tyynt' ihanuutta, —

Niin auvoni aikoa ihailen,
Oma impeni, hempeä, hellä!
On tyyni mun myrskykäs mieleni nyt,
Kun uinut sä mun sydämellä.

Kuni puhtahan vihreenä kukkiva maa
Juhannuksena juhlivi, loistaa,
Joka kolkasta aurinko loisteellaan
Pois talviset tahrat poistaa, —

Niin puhtaat nyt mieleni mietteet on,
Oma impeni, hempeä, hellä!
Sinä ryönäisen rintani puhdistit
Jalon henkesi hempeydellä.

Kuni kukkula vankkana vastustaa
Tuhotuulia, yltiöpäitä,
Kuni kallio uljaana uhmata voi
Syysai'aankin synkkiä säitä, —

Niin voin tuhotuulia torjua nyt,
Oma impeni, hempeä, hellä!
Niin voin elon säissä mä seisoa nyt
Niin tunturin tyyneydellä!

MÄ LEMMIN SINUSS' IHMISTÄ.

Mä lemmin sinuss' ihmistä,
Mun impeni, mun armahani.
Sun puhtoisata sydäntäs
Mä lemmin koko sielustani.

Mä lemmin sua, siksi kun
Sisäistä kaune'utt' on sulla.

Mä lemmin sitä, mik' ei voi
Ikinä vanhaks, halvaks tulla!

Mä lemmin sua, koska on
Sun sielus syvä, ikinuori,
Ja koska kirkkait' aarteita
Se täynnä on kuin kultavuori.

Mä lemmin sua, koska soi
Sun sielussasi soinnut jalot,
Ja silmäis sinitaivosta
Kun loistavi niin lempeet valot.

Mä lemmin sua, impeni,
Kosk' olet itse armaus, hyvyys.
Mä lemmin, koska hurmajaa
Mua silmäis sini, sielus syvyys.

SEKÖ KOHTALON OIKKU OLLA VOI?

Peninkulmien kymmenten päästä
Mikä, impeni, meidät yhteen toi?
Sekö sattumusta on pelkkää?
Sekö kohtalon oikkua olla voi?

Minä kaukana, kaukana tuolla
Sinijärvien rannalla aamuni näin.
Satavirstojen päässä, armas,
Sinun kehtosi keinui pohjassa päin.

Savon laps' olen, Savossa synnyin,
Tytär tyyni sä taas olet Pohjolan.
Minä lampeja lapsena soudin,
Meren näit sinä valkeena vaahtoovan.

Näin, impeni, toisistamme
Me kaukana, kaukana kasvettiin,
Satavirstojen pitkien päässä
Laps'-aikamme vieraina vietettiin.

Satavirstojen päästä sitten
Mikä, impeni, meidät yhteen toi?
Sekö sattumusta on pelkkää?
Sekö kohtalon oikkua olla voi?

Ei, ei ole sattumusta,
Ei kohtalon oikku se olla voi.
Se on Taaton, sen taivaisen, sormi,
Joka meidät yhtehen yhdytti, toi.

Se on Hän, jonka sormi johtaa
Elon vaiheita, kaikkea maailmaa.
Oi, Hänetkö onnessamme
Siis voisimme unhoittaa?

TAAS TERVE, TERVE!

Taas terve, terve, impyeni hellä!
Taas luokseniko sinut — sinut! — sain?
Tää tottako on? Lausu, armahain!
Et lausu, — vastaat riemukyyneellä!

Ah, ymmärrän! Tuon tiedänhän niin hyvin:
Kun sydän ompi onnen-autuain,
Niin kyynele ja katse lausuu vain
Sen tunteen, jok' on sointuisin ja syvin.

Niin itkekin siis, ilost' itke, kulta!
Noin sun kun nään, voi, kuink' oon onnekas!
Suo suudella mun kyynelees! Näin, kas!
Oi, tuhat suudelmaa nyt saatkin multa.

Nyt sylihini tullos! Kauvan onkin,
Kun silmäis sinitaivon nähdä sain,
Kun viimeks', impen', istuit polvellain,
Ja ruususuulles painoin suutelonkin.

Mä, raukka, sitten sua kerrat sadat
Niin kaihosin, kun eronhetki löi;
Yöt, päivät sydämeni ikävöi,
Tuhannet aatos lentää ehti radat.

Tuhansin kerroin aatokseni kulki
Ja sua etsi, sun kiersi vain,
Kuin laineet kiertää rantaa saarelmain,
Tää kunnes syliins, suuteloin nuo sulki.

Noin syleilyyn, noin suuteloihin, kulta,
Eromme aika päättyi meiltäkin.
Oi, kiitos Luojan! Kaihon muistokin
Saa armaan suukkoon hälvetä nyt multa!

VIHKIJUHLAN JÄLKEEN.

Niin, niin. Nyt olen ukkomies,
Ja tuota tutkit sä kenties:
"Elosi miltä tuntuu nyt?
Oletko onnes löytänyt?" —

Niin tuntuvi, kuin kevään jälkehen
Ihana kesä, päivänpaisteinen,
Kun pilvetönnä taivas heijastaa,
Tuhannet kukat maassa tuoksuaa!

Niin tuntuvi, kuin suvipäivänä,
Kun korva kuulee tuhat säveltä,
Ja rinnat riemuansa uhkuvat,
Ja Luojaa kiittää henget hurskahat!

Täys', eheä nyt on mun onneni, —
Mut, voi, kun esteheks' ei lempeni
Ois mulle tähdätessä ylöspäin,
Luo Luojan, taakse ilmain siintävään!

Kun Ikuisen et sijaa valtaisi
Mun sydämässäni, oi, armaani!
Kun ikuisen ja maisen onnen vois
Niin soinnuttaa, ett'ei ne riidass' ois!

NIIN OLI, KUIN, PERHONI, PELKÄSIN.

Niin oli, kuin, perhoni, pelkäsin:
Sun tähtesi taivahat unhotin.
Niin oli, niin oli — voi, sua, voi, mua!
Voi, mieltämme hurjaa, ja hurmattua!

Niin oli, kuin, perhoni, pelkäsin:
Sun tähtesi suurimman unhotin.
Suo, Jumalan', anteeks se mulle ja hälle,
Mun sydämen' armaalle viettelijälle!

NYT, ARMAHIN, YHDESSÄ ASTUMME.

Nyt, armahin, yhdessä astumme
Me askelin reippahin tietä myöten.
Yli soittinkin soiluvain kiidämme,
Kuni keijuset, leikkiä lyöden.

Me kiidämme nuorilla voimilla
Ja murramme esteet ja murrokot tieltä.
Ja taivas jos pilvihin peittyiskin,
Ei riistä se hilpeää mieltä.

Me kiidämme riemuten rinnakkain
Päämääräämme korkeaa, ikuista kohti,
Ja tähtäämme siihen tähtehen päin,
Mi oikeaan johtaa ja johti!

Ja yhdessä vaivat ja vastukset
Ja yhdessä herttaiset hetket nyt jaamme.
Yöt, päivät, oi, oma kultani,
Nyt yhdessä viettää saamme!

Yöt, päivät yhdessä! — hurma'us
Sitä aatellen käy läpi rinnan ja mielen!
Moist' autuutta — tunnen sen — kuvaamaan
Ei riittäis ees suurin sulous kielen!

Sen tunnen mä vain: kun yhdessä
Me kuljemme, kaunista katselemme,
Niin korkealle ja kauaksi
Me toivossa tähtäilemme!

Ja elämä se on kuni sunnuntai
Ja ikä kuin ihana juhlahetki;
Ja vaellus se käy kuin vaunuissa
Ja matka kuin marjaretki...

ELÄMÄN MYRSKYSSÄ.

Myrsky käy
Tyynt' ei näy,
Aallot huimat pauhaa.
Kaipaatko,

Armas, jo
Lapsuusajan rauhaa?

"Kaipaa en!
Taistellen
Elää tulee täällä!
Kurja, ken
Nuristen
Itkee myrskysäällä" —

Myrsky käy,
Tyynt' ei näy,
Aallot hurjat pauhaa.
Uuvutko,
Armas, jo?
Kaipaatko jo rauhaa?

"Uuvu en!
Tiedän sen:
Laantuu myrsky kerran!
Kanssasi
Nöyrästi
Taivun tahtoon Herran." —

Armahin!
Lämpöisin,
Hellin kiitos sulle! —
Tämmöisen
Aartehen
Soit, oi, Luoja, mulle!

Kiitosta
Kuinka ma
Voisin sulle kantaa!
Aartehen
Arvoisen
Kiitoksen kuink' antaa!

SILMIEN MAHTI.

Jos helläst' armaani
Minuhun katsahtaa,
Niin silloin taivoni
Säteitä heijastaa.
Mut kyyneleet jos vaan
On hällä poskillaan,
Niin sadekuuroa
On silloin ilmassa.
Ja vihan pilvi jos
Hält' otsan verhoais,
Ja pilvest' irti jos
Salamat leimahtais,
Niin silloin taivollain
Ois ukkosilmaa vain.
Kaikk' ilman vaihteet noin
On vallass' aina sun,
Mun kultan', aurinkoin!
Tok' aina kaunist' ilmaa
Suo ihailla vain mun!
Ja sadetta jos hankit,
Niin olkoon satehena

YKS' ON.

Yks' on aurinko.
Yksi kuukin vaan.
Yksi taivaskin
Siintää yli maan.
Yksi maa myös on.
Ja yks' on lempikin:
Se yhden kerran vaan
Palavi kirkkainnaan!

SUUTELON IKÄ.

Niin vanha kuin on elämä,
Niin vanha lempi on.
Kai enkelit siis taivahan
Jo keksi suutelon.
Se suurin ihme, ett'ei vaan
Siin' edistytä milloinkaan!

SUUTELOT.

Muiskujen ain' ylistyksiä laulajat kiistaten laulaa,
Kun muka ei parempaa pääll' olis maan mitäkään!
Myös hunajaa olen, myös minä huulilta impeni juonut,
Mett' imenyt sulosuun, vaan sanon, sen sanon mie:
Kuivia suutelot on, hunajastahan ei jano lähde,
Kun sitä juot, yhä juot, polte se kiihtyvi vaan!

HYLJÄTYN LAULU.

Minulle onnea uskotit, impi,
Mut oli onneni unta,
Kylm' oli rintasi, leikkiä lempes,
Voi, oli onneni unta!

Miksikä leikit lempeni kanssa?
Miksikä uskotit toista?
Miksikä ei, kuni ennen, mulle
Säihkyvät silmäsi loista?

Miksikä hurmasit nuoren rinnan,
Kiihdytit lempeni tulta?

Miksi et ynseä ollut jo ennen,
Kieltänyt kihloja multa?

Voi, sua julmaa! Voi, mua kurjaa!
Voi, minun onneni unta!
Kylm' oli rintasi, leikkiä lempes,
Voi, minun onneni unta!

Vaikene, laulava lintu, ja lennä
Laulamahan ilos muille!
Kuihdu jo, kukkakin kaunoinen maassa!
Huo'u jo, hallakin, puille!

Musta on mieleni, valkeammaksi
Ei se nyt taitane tulla!
Ei ole armasta, ei ole enää
Elämän riemuja mulla!

JÄRVELLÄ.

Järven pintaa soutaa nuorukainen.
Leikin airoja vain liikuttaapi.
Venhe tuskin siirtyy sijaltansa.
Minne mieli, pursi mennä saapi.

Suven sulous, järven tyyni rauha
Noinko lumota voi poi'an mieltä?
Ihastuksissaanko, unelmoiden
Kuunteleepi luonnon kaunokieltä?

Eipäs! Luontoa ei poika muista.
Kannelt' ei sen kuulemahan jouda.
Purress' istuu, näät, myös hertas impi:
Häntä poika katsoo, eikä souda.

Häntä katsoo silmin säihkyväisin.
Immen poskusilla ruusut hohtaa,
Ruusut raittiit, poi'an sydän sykkää,
Immen hellän katseen kun hän kohtaa.

Siks' ei luontoa nyt poika muista,
Kannelt' ei sen kuulemahan jouda.
Siksi onnellisna, hymyellen
Katselee hän yhä, eikä souda.

1894.

SYKI, SYKI, SYDÄN KULTA!

Syki, syki, sydän kulta!
Syki surutonna nyt!
Orpousaik' on ohi sulta,
Helmen olet löytänyt.
Helmyen
Herttaisen —
Oi, niin herttaisen!

Laakson lehdon liepehellä
Illalla kun käyskelin,
Mulle immyt hertas, hellä
Kuiski lemmen lausehin:
Sydän mun
Omas sun
Ijät' ompii, — sun!

Kukkain keskellä sen kuulin.
Linnut lauloi livertäin.
Soidessa sirkkuin hymy-huulin
Kultaseni kuiski näin:
Sydän mun
Omas sun
Ijät' ompii, — sun!

Kulta kuiski. Tuulen henki
Vieno hiljaa huminoi.
Perhon kuiske kukkasenki
Korvaan hiljaa, hiljaa soi:
Lempien,
Suudellen
Maa on taivainen!

Syki, syki, sydänkulta!
Syki surutonna nyt!
Orpousaik' on ohi multa,
Helmen olen löytänyt.
Rinnassani
Riemu vain
Soi siis — riemu vain!

1894.

SIRKKUSELLENI.

Katrini, Katrini,
Suloinen mun sirkkuni,
Sydänpäpyseni hellä,
Uinu taas mun sydämellä!

Istahda mun polvillein,
Katri kulta, sirkkusein!
Vaivutaan taas valkoisihin,
Suloisihin unelmihin!

Muistellaan taas, kuinka me
Lempehemme sytyimme,
Vastaisuutta suunnitellaan,
Unelmissa uinaellaan!

Katrini, Katrini,
Suloinen mun sirkkuni,
Vaivutaan taas valkoisihin,
Suloisihin unelmihin!

KIITOS, HERRA!

Kiitos, Herra, kiitos, Herra,

Että löytää soit sä mun
Kodin onnen kukkivaisen,
Onnen kalliin, kaivatun!

Tuhansilt', oi, tuhansilta
Näin mä onnen sortuvan —
Miksi, Herra, mulle annoit
Aarteen arvaamattoman?

Armolahjas, armolahjas
Suuri, verraton se on!
Kuinka siitä kiitostasi
Laulaa voisin, kelvoton?

Kiitos, Herra, kiitos, Herra,
Että löytää soit sä mun
Kodin onnen kukkivaisen,
Onnen kalliin, kaivatun!

Tule, Herra, ole, Herra,
Kotimme nyt kuningas!
Kotimme ja sydämemme
Valtaherra, valtias!

Tule, Herra, — iki-aarteet
Ihanat tuo tullessas!
Majamme tee temppelikes,
alttarikes, armias!

Silloin emme mitään kaipaa,
Silloin meill' oi, kaikki on,
Mik' on korkeint', ihaninta
Alla ilman, auringon!

Tule, oi, — siis iki-aarteet
Ihanat tuo tullessas!
Majamme tee temppelikes,
Altтарikes, armias!

III.

TUNTEITA JA KUVIA.

LASNA JA NYT.

Mä soutelin lasna kehdoissa,
Ja äitini lauleli silloin.
Oli taivoni ainian kirkasna,
Ja unt' oli, rauhoa, illoin.

Nyt kehtona venhoni häilyvä on
Nyt lauluna tuulten on soitto.
Sees harvoin silmä on auringon

Ja poiss' uni silmistä illoin on.

Sadat kerrathan viel' olin valveillain,
Syvät kaihot ja tuskat rinnassain,
Kun taivahan rannalta pilkoitti
Jo alkavan aamun koitto.

OKSALLA ISTUI LAULULINTU.

Oksalla istui laululintu.
Lauleli, viserteli.
Lauleli, lauloi lemmestänsä
Ja lauleloissahan eli.

Nuolena luokse laululinnun
Lenteli julma haukka.
Surmasi, surmas pikkulinnun, —
Voi, sua linturaukka!

Nuolena murhe sydämeeni
Iskevi niin kuni haukka;
Nuolena surmas sulotoiveet. —
Voi, sua sydän raukka!

Laulelen, laulan toiveistani,
Niin kuni kuollehesta,
Niin kuni talven taittamasta
Kauniista kukkasesta.

Ehkäpä sentään elpyy vielä
Särkynyt sydänrukka;
Kukkiihan talven jäisen jälkeen
Jällehen kummun kukka!

Puhkeehan talven tuulten jälkeen
Lauluhun kevätkerttu;
Kukkihin, hedelmiinkin kypsyy
Tuoksuva tuomen terttu!

LAPSEN LEIKKIESSÄ HIILOSILLA.

Lapsonen leikki uunin eessä,
Leikki hiihosilla.
Posket ne hehkui, silmät loisti, —
Lysti on lapsosilla!

Lapsonen leikki hiihosilla,
Syödäkin hiiltä taisi,
Mustaksi muuttui murjaaniksi, —
Tuokopa huolettaisi?

Äiti se pikku murjaaninsa
Nauraen puhdistaa pi.
Hiiliset sentään uudellensa
Pienoista houkuttaapi.

* * *

Minäkin, minäkin hiilosilla
Leikin eloni tiellä;
Mustasin itseni, sieluni, — muistan
Oi, sen murhemiellä!

Hiilosen merkit lapsosesta
Helposti äiti voi pestä,
Eikä ne lasta, pientä lasta
Riemuitsemasta estä.

Mutta mun sieluni tummat tahrat
Syvään, niin syvään piirtyi.
Rauha ja riemu rinnastani
Kauas, oi, kauas siirtyi!

Kenpä nyt, oi, ken tummat tahrat
Pesisi, puhdistaisi?
Äiti ei puhtaaksi pulmoistansa
Tahroista enää saisi!

Tarvitsen toista puhdistajaa,
Puhtaaksi tahdon tulla!
Oi, tule, Puhdistaja! — paljon
Täällä on tointa jo sulla!

ERÄS TOUKOKUUN TUNNELMA.

(Suomussalmella katovuotena 1900).

Voi, lunta, voi, lunta yhäti,
Voi, lunta, vain taivas tuiskuvi;
Ja valkea vaippa se verhoo maan,
Kesän lintua, kukkaa ei kuulukaan.

Voi, surkeaa Suomussalmea!
On pettua leipänä lapsilla.
Ja leipää on kastettu kyynelin,
Mut sentään sydämin toivovin.

On toivottu kevähän koittoa
Ja valon ja lämmön voittoa.
Mut kevät se viipyvi, viipyy vaan,
Ja kyynelin kansa syö pettuaan.

Jo puoless' on toivottu toukokuu,
Vaan kevähän keijut ne sala'uu,
Ja taivas se tuiskuvi, täys' on maa
Vain lunta kylmää ja valkeaa...

Vain lunta kylmää ja valkeaa...
Ja kansa se vai'eten huokajaa.
Ja katse sen raukan on raukea
Ja kalman on kalpeus kasvoilla.

Oi, Herra, taivahan valtias,
Maan, ilmojen korkea kuningas,
Jo suhista kevään tuulten suo,
Jo kasvosi meihin käännä, luo!

Me olemme syntiset, syylliset,
Me olemme vääryyttä tehnehet,
Ja kätesi siksi niin raskaasti

Voi, meitä nyt, Herra, painavi.

Mut kuin itä lännestä siirrä jo
Pois syntimme, torju turmio!
Sua tahdomme jällehen palvella, —
Elä rankaise näljällä uudella!

Mut lunta, voi, lunta yhäti,
Voi, lunta vain taivas tuiskuvi!
Ja valkea vaippa se verhoo maan,
Kesän lintua, kukkaa ei kuulukaan.

12/5 1900.

MIKS' ET SÄ, LUOJA —?

Miks' et sä, Luoja, kasvojen
Suloa mulle suonut?
Miks kaunottareks kaupungin
Et mua tehnyt, luonut?

Mä kukkasena perhoset
Lumonnut silloin oisin.
Mä myöskin lemmen hehkusta
Iloita silloin voisin.

Mut nyt ei kukaan viivähdä
Mun akkunani alla.
Ei mua muista, tervehdä
Ne laulull' armahalla,

Mä yksinäni kaihoan
Ja itken, inspirukka.
On impi köyhä, suloton,
Kuin huomaamaton kukka.

Voi, kuitenkin, mit' aattelen!
On mulla hyvä näinkin.
Oi, onhan puhdas sydämein, —
Jos yksin jään tai jäinkin!

En kaunottareks kaupungin,
En tahtoiskaan mä tulla, —
Vähemmän vaaran valkeita,
Kuin heillä, ompi mulla!

Enk' imarrusta kuulla, en
Ma tahdo halpaa, turhaa.
En hengittää sit' ilmaa, en,
Mi myrkyn lailla murhaa.

Osaani tyydyn, Luojani.
Pois mieli kapinoiva!
Pimeiltä teiltä varjele
Mua, Herra, kaikkivoiva!

MERIMIEHEN VAIMO LAPSELLEEN.

Tuuditan kehdossa pienoistani,
Merelle mieheni läksi.
Mereltä ehtivän lausui laivan
Kotihin kevähäksi.

Uinuos, urpuni! Silmäs sulje!
Nukkuos, kukkani kallis! —
Voi, kun ei myrskyhyn hukkaa laivan
Luojaani laupeas sallis!

Aavalla läikkyvät suuret aallot,
Kuohuja nostavi tuuli. —
Nukkunut etkö, kultanuppu?
Äiti kun niin jo luuli.

Äitipä sydänkävyllensä
Laulavi: tuutilulla. —
Aalloilla, myrskyssä mieheni seilaa,
Kaihoa siks' on mulla.

Peittänyt laivoa monta, monta
Aalto on vaahtharja. —
No, mitä itket, Helmirukka?
Nukkuos, maammon marja!

Ehkäpä, ehkä jo keinutankin
Kehdossa orpolasta.
Oisi jos niin, ei murhe herkeis
Mieltäni murtamasta.

Oisi jos isosi hukkununna
Lainehen läikyn alle,
Perhoni pieni, äityes kanssa
Sortuisit maailmalle.

Maailman tuulissa tummentunut
On moni puhdas kukka;
On moni kehnoksi keinoteltu
Turvaton tyttörukka.

Tuuditan, tuuditan kukkaistani,
Tuuditan pikkulasta.
Kyllä se sentään Luoja estää
Tuhoa tulemasta.

Ja näin se äiti sirkullensa
Laulavi: tuutilulla.
Kyllä se Luoja laivan suopi
Ehjänä maihin tulla.

ON SE MULLAKIN VENONEN.

On se mullakin venonen,
Pursi tuulessa tukeva:
On rakoja, raukka täynnä,
Runko runneltu peräti.
Vesi saumoista satavi,
Lirisevi liitoksista,
Juosten purtehen purona,
Luikahdellen lähtehenä.
Minkä auskar' ammentavi,
Viskin vettä viskoavi,

Senp' on verran jo venohon
Ahtoi aaltoa ulappa,
Tyrsky työnteli ra'oista,
Läikytteli liitoksista.

On se mullakin venonen,
Pursi tuulessa tukeva:
Tuuli kehnnon kallistavi,
Vinohon vihuri viepi,
Kuohu syrjähän sysääpi,
Pois sivulle siirtelevi
Tavotellulta taholta,
Unelmitteni uralta.

On se mullakin venonen,
Paras tuulessa tukeva:
Purjehet on puhki piessyt,
Mureneksi murskaellut
Tuuli puuskalla pahalla,
Vihaisella viimasella:
Palat vain on paltehia,
Surut liinan liepehiä, —
Mihin niilläkin menevi,
Purjehtivi pursirukka?

On se mullakin venonen,
Pursi tuulessa tukeva:
Melast' ei mokoma huoli,
Taivu ruorin tahdonnasta:
Tuulen tuumia kysyvi,
Tuulen mieltä tiedustavi,
Aatoksia aaltosien,
Lainehien lausehia.

LUOJA, SUOJAA PURTTANI MUN.

Luoja, suojaa purttani mun,
Halki aaltojen ohjaa!
Luodot, kalliot karttaa suo,
Ett'ei purttani ruhjois nuo!
Luoja suojaa purttani mun,
Halki aaltojen ohjaa!

Merta aavaa purteni käy,
Aaltoin harjalla keinuu.
Tuulet tuimina virttään soi,
Laulu laineitten pauhinoi.
Merta aavaa purteni käy,
Aaltoin harjalla keinuu.

Kuiluin kuohut korviini soi,
Niinkuin pauhina Skyllan.
Luoja, purttani ohjaa sä,
Ohjaa pois salapyörteistä!
Kuiluin kuohut korviini soi,
Niinkuin pauhina Skyllan.

Mannert' ei näy, — ääretön vain
Allan' aallokko kuohuu.
Venho lastuna laineill' ui,
Laineill' yöhyt se laskeutui.

Mannert' ei näy, — ääretön vain
Allan' aallokko kuohuu.

Luoja, suojaa purttani mun,
Halki aaltojen ohjaa!
Turman kalliot karttaa suo,
Ett'ei purttani ruhjois nuo!
Luoja, suojaa purttani mun,
Halki aaltojen ohjaa!

1893.

TYYNYY SE TUULONEN TUIMINKIN.

Tyyntyy se tuulonen tuiminkin.
Päättyy se päivä myös pilvisin.
Viihtyy se villeinkin aaltoin tyrsky,
Raukeepi kerran rajuinkin myrsky.

Kuluu se kurjinkin, kolkoinkin yö.
Loppuu se kerran raskainkin työ.
Haihtuu se huolikin, raskas jos oiskin,
Tuskat jos tuimimmat rintahan toiskin.

Turhaan sä, rintani, rauhatta lyöt,
Turhaan sä tuskailet päivät ja yöt.
Riemuitse! — öinen pian väistyvi haamu!
Riemuitse! — koittaa koht' onnesi aamu!

EN ITKE —.

En itke, — ei itku auta,
En huoliain huuda, en.
Mä taistella tahdon ja voittaa
Tai kaatua taistellen!

Ma taistella tahdon, tahdon
Ja onneni luoda näin.
Ei askelta syrjään, ei taakse,
Vaan suorahan vain eespäin!

Ja tulkohon tuuli ja myrsky
Ja tulkohon hornan sää,
Niin pystössä sentään heiluu
Tään Pohjolan poi'an pää!

En itke, — ei itku auta,
En huoliain huuda, en.
Mä taistella tahdon ja voittaa
Tai kaatua taistellen!

TUULI LEHTIÄ LENNÄTTÄÄ.

Tuuli lehtiä lennättää.
Syksyn tuuli tuima.
Aalto kaarnoja viskelee,
Myrsky-aalto huima.

Mikä olen minä? Lentävä lehti
Tuulen tuiman eessä!
Mikä olen minä? Keinuva kaarna
Kuohuvassa veessä!

RAIVAAJAN HUOKAUS ERÄMAASSA.

Muut sivistyksen keskustoissa
Suloista elää elämää,
Lemua tieteen, taiteen kukkain
Vapaasti saaden hengittää,
Mun henken' ilmanvaihdon puuttehessa
Tääll' erämaassa kuihtuu kaukaisessa.

Muut siell' on, missä innoin nuorin
Mun maani nuori sydän lyö,
Miss' suuret käyvät henkivirrat
Ja hedelmöi jo hengen työ, —
Mä erämaass' oon, miss' on kaikki hiljaa,
Miss' yksin halla, tuoni niittää viljaa.

Vasarain kaikuu vankat iskut
Mun korvihini muualta, —
Hyv' onkin takoa, kun raudat
Jo hehkuu tulikumina!
Tääll' erämaass' on kylmää vielä rauta.
Jos taot, turhaa on se, — ei se auta!

Se turhaako? Se eikö auttais?
Sen auttaa *täytyy*, täytyvi!
Mut tuleen, ahjoon raudat ensin!
Ja ahjot valmiiks' ensiksi!
Siis: ahjoja! — ens' ehto on se sulle,
Mun kansalleni, paljon vaivatulle!

Voin toivon silmin nähdä ai'an
Sen sulle, kuollut erämaa,
Jo koittavan mä, jolloin riennot
Ihanat, uudet puhkeaa;
Sen ai'an, jolloin loistat lailla puiston
Ja erämaasta säilytät vain muiston.

Se aik' on tuleva, — vaan vielä
Laps'puolen elät elämää.
Viel' ai'an suuret aatevirrat
Sua ehtineet ei elvyttää.
Sa vielä uinut unta sikeätä, —
Mut ai'an uuden toivoa en jätä!

Oi, Herra, anna ääni mulle,
Mi uinuvat vois herättää!
Pois ikävöis' en, — työni kautta
Jos elpyis erämaa vain tää!
Oi, Herra, siunaa, siunaa heikon työtä
Ja voimaa anna poistamahan yötä!

SURUN SYNKKÄ SE PÄIVÄ —

Surunsynkkä se päivä ollut lie,
Jona synnyin mä maailmaan.
Surun impi se silloin soittanut lie
Sora-äänistä kaihokanneltaan.

Surunsynkkä se päivä ollut lie
Tahi murheenmusta se yö,
Suru koska mun vierellä viipyen käy,
Ja rintani riemuja vailla lyö.

Surunsynkkä se päivä ollut lie,
Jona äiti mun synnytti,
Ja jo kehtoni äärestä kaikkosi kai
Pois luotani taivahan enkeli.

LUNTA TUISKUAA.

Lunta tuiskuaa,
Valkoisna on maa.
Tuisku on myös tunnossani,
Mutta valkene ei maailmani.

Lunta tuiskuaa,
Lunta valkeaa.
Mutta kerran kevät koittaa,
Luonto herää, suvilinnut soittaa.

Mutta minulle,
Tuiskuun lapselle,
Vieläkö, oi, koittaa kevät,
Lumen alta ruusun' elpynevät?

Tahdon toivoa!
Tahdon taistella!
Kalpani taas käteen, esiin,
Vaikk' ois matka hornan peikkoin pesiin!

Kohtalo! — nyt sun
Kanssas taistelun
Selvän teen, nyt taistoon sinut
Haastaa tahdon — lyö, jos voit sä, minut!

Kohtalo ei saa
Miestä musertaa!
Kohtalons' on herraks luotu
Mies, ja työ on siihen keinoks suotu!

Lunta tuiskuaa.
Ruusut raukeaa.
Mutta kerran kevät koittaa,
Taivas seestyy, valo varjot voittaa!

TERVE, NURMI —!

Terve, nurmi nuori, vihanta!
Terve, järven laine loistava!
Terve, kukkaset!
Terve, lintuin sävelet!
Terve, päiväyt hellä Suomehen
Jälkeen talven tammipakkasten!

Kevät hertas, sua tervehdän.
Tuoksuas kuin hurja hengitän.
Päivänpaistettas,
Lempehiä lehtojas
Tuhat kertaa riemuin tervehdän.
Terve, terve, keijut kevähän!

Kevät kirkas, armas Pohjolan,
Kevään Suomi, valon morsian,
Lempeämme sä
Leimuuvaksi sytytä!
Mielet valaise ja kirkasta!
Mielet kylmät hurmaa, tenhoa!

Sulla, kevät, voimaa luoda on.
Sull' on soinnut tenhokantelon.
Soita rintoihin
Tuhansin sä sävelin
Uusi into, tahto tarmokas!
Hurmaa meitä työhön soitollas!

Soita, kevät, suurta kanneltas!
Laula ylistystä Jumalas!
Joka sydämeen
Kautta laulus säveleen
Puhta'utta, harta'utta tuo,
Rakka'utta suurta, syvää luo! —

Terve, nurmi nuori, vihanta!
Terve, järven laine loistava!
Terve, kukkaset!
Terve, lintuin sävelet!
Terve, päiväyt hellä Suomehen
Jälkeen talven talvipakkasten!

MÄ NURMELLA UINUN.

Mä uinun nuorella nurmella,
Ja taivas siintävä ylläni päilyy.
Ja lintuset ilmassa leikkiä lyö,
Ja puiden lehdet ne hiljaa häilyy,
Ja tuoksua, nuoruutta täys' on maa, —
Oi, Suomeni suvea hurmaavaa!

Mä uinun nuorella nurmella,
Ja eessäni Kianta kirkasna hohtaa,
Ja laulu rastasten, peippojen
Mun korvaini kalvoa hurmaten kohtaa.
Ja laulua, tuoksua täys' on maa, —
Oi, Suomeni suvea hurmaavaa!

Mä uinun nuorella nurmella
Ja hengitän tuoksua, hengitän syvään,
Ja katselen luontohon lumoovaan,

Kuin äitihin hellään, lempeään, hyvään.
Ja mieleeni tuo tuhat aatosta saa, —
Oi, Suomi suvea hurmaavaa!

Oi, Suomi hurmaavaa!
Oi, ihanaa maata, mi meille on suotu!
Sua *täytyvi* lempiä, rakastaa,
Joka ainoan, jolle vain lie sydän luotu!
Sun täytyy, oi, kaunehin, kallein maa,
Joka rinnan leimuten rakastaa!

KEVÄTSATEEN VIHMOESSA.

Oi, terve, terve, kevään vihma hieno,
Miljoonin pienin helmin pisaroiva!
Kas, umpuns' aukaisee jo kukka vieno
Ja niityn nukka nousee vihannoiva!

Oi, terve, Luojan lahja! Synkät mielet
Ja luonto siunaten sua tervehtiipi!
Soi kohta leivot, Pohjan satakielet,
Ja ilmass' suihkaa pääsky, sirosiipi!

Viel' äsken luonto uinui lumen alla,
Jää-arkussansa järven aalto nukkui;
Ja kylmät kuurot kulki taivahalla,
Ja käki lapsill' etelän vain kukkui.

Ja kolkolta, oi, kaikki, kaikki näytti,
Maa kulonurmin, kurjan alastonna,
Ja aavistukset synkät mielen täytti,
Ja rinta huokas syvään, rauhatonna.

Ja värjyvin jo huulin kansa huusi:
"Oi Luoja! Touvot tokko ehtinevät,
Ja hallavuos kai ovell' on jo uusi,
Kun lunt' on maassa, eikä koita kevät."

Näin värjyvin se huulin huusi — mutta
Nyt riemurinnoin toimii pellollansa,
Ja Herran hyvyyttä ja viisa'utta
Se ylistää ja tekee toukojansa.

Ja luonto, äsken kuollut, kuni innoin
Nyt kutoo, neuloo kukkahamoistansa,
Ja sinijärvi siintää peilipinnoin,
Ja pilvet vuotaa kultasadettansa.

Oi, terve, terve, kevään vihma hieno!
Oi, terve, kalliit, pienet pisaraiset!
Teill' avaa silmänsä, kas, kukka vieno
Ja teitä siunaa oraat hentokaiset!

Oi, hienosti noin vain nyt vihmoellen
Te kastelkaa maan multaa päivä, kaksi!
Ja silloin kasvaa vilja karskاهدellen
Ja mieli synkinkin käy valoisaksi!

KESÄ-YÖNÄ.

Tyyntyyppi jo tuulenhengi.
Luonto levähtää.
Siiven suojaan lintuisenki
Painuupi jo pää.
Tau'onnut nyt taisto, pauhu on,
Uinahtanut kaikki lepohon.

Pieni kultasiipi perho,
Sekin uinuu nyt.
Luonnon lapset unten verho
Kaikk' on peittänyt.
Aallotarkin sinisilmäinen
Tyyntyi vihdoon, uupui unehen.

Hiljene myös, ihmisrinta!
Tyyunny, levoton!
Uni huoltas katkerinta
Lievittävä on.
Tyyneest' uinu, rauhaisesti kuin
Luonto kesä-öinä nukahtuin!

Viihdy, viihdy, lapsi kuni
Äidin rinnoillen!
Ihanainen poistaa uni
Kaihon, murehen.
Uinu, sydän aaltoileva, jo!
Ota vastaan unten suutelo!

Pian särkyy unten kuvat,
Haihtuu rauhaisuus.
Taistelosi uudistuvat,
Päivyt koittaa uus.
Nuku! Aamuhetki kohta lyö!
Silloin alkaa uusi taisto, työ!

1893.

NOIN JOS!

"Kiitos Luojan! Helmirukka
Pääsi täältä.
Suojaan pääs kuin kevään kukka
Myrskysäältä".
Äiti hiljaa kuiskaeli näin,
Siskostani autuutt' ylistäin.

Lähell' istuin. Sanat kuulin
Äityeni.
Nukkuvan näin hymyhuulin
Siskoseni.
Mutta murhe kalvoi sydäntäin,
Rintaraukkain huohteli näin:

Noin jos nukahtaa, noin saisi
Äidin helmaan!
Noin jos murheist' uinahtaisi,
Kuin unelmaan,
Tyyynnä, puhtoisena, rauhaisna, —

Suloinenpa oisi kuolema!

TÄHTÖISTEN TUIKKIESSA.

Kas, laivas täys' on tähtiä,
Niin kirkkait', ihanoita.
Ne vilkkuvat, ne välkkyvät, —
Mä silmin seuraan noita.

Ja soutaessain järvellä
Sen tyyntä peilipintaa
Nään yllä tähtitaivahat
Ja alla yhtä rintaa.

Ja mieli käy kuin hurmoksiin,
Ja aatos kauvas entää,
Ja on, kuin sielu siipysin
Tuonn' ylös tahtois lentää. —

Oi, tähtyet, yön kynttilät
Ikuisell' ikkunalla,
Te vilkkukaa, te välkkykää,
Kun kuljen maailmalla!

Oi, tähtyet, yön kynttilät,
Te loistoanne luokaa,
Ja kodin hellät terveiset
Te viipyvälle tuokaa!

OLET POLTTIAINEN.

"Olet polttiainen!" —
"Sinä, sinäpä!"
Sätti impi poikaa,
Poika immyttä,
Mutta lemmen kielin,
Lemmen kielin, mielin.

"Olet polttiainen!" —
"Sinä, sinäpä!"
Vaimoan mies sätti,
Vaimo miestänsä,
Mutta ärtymielin,
Kiihko-äänin — mielin.

TERVEHDYS VIHKIJUHLAAN.

(Sähkösanoma E. B:LLE JA S. A:lle)

Kun Päijänteen te partahilla
Nyt vihkijuhlaa vietätte,

Niin Kiannan me rantamilla
Teit' aattelemme, muistamme,
Ja onnentoivehilla hartahilla
Nyt tervehdimme teitä tuhansilla.

Niin kirkas olkoon taivahanne
Kuin kesätaivas kirkas on,
Ja lempi tehkoon kodistanne
Pysyvän onnen asunnon!
Ja suokoon Herra, armossansa hellä,
Teill' onnen kauniist' aina hymyellä!

Ja terve! jälkeen vihintänne
Te tänne meidän parvehen,
Tuhannen kertaa: terve! tänne
Kiannan kaukorannoillen.
Teill' olkoon täällä hauska ollaksenne,
Saloilla Suomen, kera toisienne!

MURTUNEEN LAULU.

Kenelle huokaan huoliani
Ja laulan vienot virteni?
Jo hautaan vaipui vanhempani
Ja alle nurmen armaani.

Ne rinnat ovat riutunehet.
Minua jotka rakasti;
Ne sydämet on sortunehet,
Minulle jotka sykkäili.

Vain tuulosille, tähtösille
Voin huoata mä huoliain,
Vain laulaa rannan lainehille
Mun sortuneesta onnestain.

Ei, ei! Viel' rakka'us on *yksi*,
Jok' auttaa voi ja lohduttaa.
Jos sydän kuinka särjetyksi
Lie tullut — *se* voi parantaa.

Se rakka'us on, Herra, sinun
Sun puolees huo'ata ma voin.
Sa lohtua, oi, anna, — minun
Sa armaan' ollos, aurinkoin!

MUUT NE UINUU.

Muut ne uinuu, — minä valvon,
Valvon luona sairasten.
Yksin valvon syksy-yönä
Lapsosia vaalien.

Tulirokko, tuima tauti,
Pienoisia ahdistaa.
Neljä pientä, kultapientä
Sairaana — oi, katkeraa!

Valvonut jo äitikultra
Aamuun ast' on monet yöt.
Äitirukka! — raskaat äidin,
Puolison on huolet, työt!

Vaiti, hiljaa valvoskelen,
Rinta rauhatonna lyö. —
Oi, kun tointuis pienokaiset!
Oi, kun valkeneisi yö!

Vaivojansa vaimennella,
Koito, tässä ko'etan;
Vuoteen luota vuoteen luokse
Syksy-yössä va'ellan.

Raskast' on se, raskast' on se,
Valitukset voi, ne soi!
Auttaa tahtoisin, mut seison
Voimatonna — ah, en voi!

Auttaa, tahtoisin, — mut turha
Tahto, toivomus on tuo.
Korke'uteen huokaella
Hiljaa vain voin Herran luo:

Herra, Herra, armon Herra!
Auta Sinä — Sinä voit!
Armit' auta pienoisia,
Jotka hoitohomme soit!

Auta, Herra, armon Herra!
Lievitä ja paranna!
Tai jos toisin tahdot, — voimaa
Anna tahtoo taipua!

15/11 1901.

KEVÄIMET.

Ihana, armas omppi kevätaika.
Ihanat kevään aamut, illat on.
Maa kukkii, tuoksuu, kaikuu sävelistä,
Ja armahat on säteet auringon.

Maa uhkuu silloin luomisintoansa,
Ja voimat silloin työss' on valtavat,
Ja halki ilmain elämän soi laulu,
Ja yötkin on niin hellät, valoisat!

Ihana, armas myös on nuoruusaika:
Kaikk' ihaninna silmiin heijastaa.
Ja toiveet suuret on, ja suur' on usko,
Ja nuorta voimaa rinnat uhkuua.

Ja aatokset ne kiitävät kuin kotkat,
Halk' ilmojen käy niiden kirkas tie;
Ja korkealle tähtää nuori silmä,
Ja suuriin töihin nuoren halu vie.

Nuor' uhkuu näet luomisintoansa
Ja voimat tuoreet tuntee rinnassaan,
Ja elämän soi laulu houkutellen,

Ja vastuksetkin — leikkiä on vaan.

Ja maailma se suurna ava'uupi,
Ja ruusuja ja seppeleitä sen
Nuor' uskoo tarjoavan tarmokkaalle, —
Ja uskon moisen riistää tahtois ken?

Ihana aika! Mutta, valeen taakse
Kuin kadotettu Eedeni se jää.
Jää taakse? Ei! Jos hapsset harmeneekin,
Voi *sielu* viettää nuoruuselämää!

Jos henkeäsi hellästi sä vaalit
Kuin kukkaa, — ravintoa sille suot
Ja valoa ja iki-ihanteita,
Niin *koko* elos kevääksi sä luot!

Oi, ällös siis sä konsaan, nuorukainen,
Valoa väsy vastaanottamaan,
Valoa Herran sekä aikakauden, —
Valosta kevät sulonsa saa vaan!

LAPSOISEKSI PIENEKSI —.

Lapsoiseksi pieneksi
Tahtoisin taas päästä,
Lapsuuskotiin lauhahan
Päästä myrskysäästä.

Lapsensilmin maailmaa
Katsovani soisin!
Oi, jos, oi, jos uudestaan
Lapseks tulla voisin!

Lapsen pieni maailma
Puhta'utta loistaa...
Hellyys, lempi ... enkelit
Vaarat tieltä poistaa.

Raitis lasten miel' on myös,
Kuni lintusilla.
Pienet surut haihtuu pois
Äidin parmahilla.

Mutta tuolla ulkona
Suuret aallot pauhaa;
Ristiriidat, murennet
Rikkoo rinnan rauhaa.

Ihmisestä ihminen
Kuoliaaks siell' lyödään,
Usko sekä ihanteet
Vaihdetaan ja myödään.

Vilppi, sorto, itsekkyyys,
Väkivalta, saasta, —
Siinä kuva kurja on
Kuolonvarjon maasta. —

Lapsoiseksi pieneksi
Tahtoisin taas päästä,
Lapsuuskotiin lauhahan

Päästä myrskysäästä.

Lapsoiseksi! Haaveet pois!
Taisto työt' on miehen!
Kurja se, ken uupuvi,
Kaatuu keskitiehen!

Valoa on, valoa
Tarvis luoda yöhön!
Jumala, oi, Jumala,
Vahvista mua työhön!

KANTELOLLENI.

Kun sua ensin hiljaa soittelin,
Niin virittää sua osannut en kai.
Mun sormen' oli tuhmat, kankeat
Ja sinust' ilmi kehnot äänet sai.

Sun virhees ollut ei se, kantele.
Se virhe soittajan ol' yksin vaan.
Se soittaja niin nuor' ol', aatteeton,
Ja kanteloll' ei tuttu ollenkaan.

Se itkenyt ei ollut, taistellut,
Ei nähnyt elämää, ei maailmaa.
Ei suruja se Suomen tuntenut,
Ei lemmen tulta suurta, hehkuvaa.

Ja siksi kai, vaikk' usein tenhosit
Ja hurmasitkin nuorta soittajaa,
Sä eheää et ääntä antanut,
Et soinut sävelt' ilmi sointuvaa.

Nyt äärehes taas, kallis kantelo,
Ma illoin istun — hiljaa soittelen.
Vain *vähän* nähdä sain ja tuntea.
Min näin, min tunsin — sulle uskon sen.

Kaikk' ilmi soi'os se nyt, kanteloin!
Soi äänin raikkain, raikkain sävelin!
Soi ilmi iloni, soi suruni,
Soi surut Suomen äänin pontevin!

Soi vapa'uden valtatumnetta!
Soi innostusta, lujaa toivoa!
Soi valon valtaa suurta, ikuista!
Soi ihanteita ikijaloja!

SUN UNHOITTAAKO, ÄITIKULTA, VOISIN!

Sun unhoittaako, äitikulta, voisin,
Sun, — Luojaa lähinnä jot' enin mun
On kiittäminen kaikesta, mi mulla
On hyvää varalt' elon taistelun?

Sa köyhyydessä kanssa lapsijoukon

Sait taistella, — ja varmaan silmähän
Sun kierinyt on monta kyynelettä,
Kun kokea sait kovuutt' elämän.

Mut hiljaa, nöyränä Sä kaikki kannoit,
Lapsparvelle kaikk', kaikki uhraten:
Sun päiviesi vaivat, unet öittes,
Jop' usein viime leipämurusen.

Ken aavistaa vois kaikki uhra'ukses?
Ken mitata Sun lempes syvyyden?
Syvyydet mitata voi valtamerten,
Vaan syvyyttä ei äidin-rakkauden!

Oi, kiitos, äiti, kaikesta min annoit!
Oi, kiitos hellimmästä hoidostas!
Oi, kiitos, kylväjä Sä hellänhellä,
Sun ohjeistas, Sun opetuksistas!

Oi, kiitos vielä, valost' ikuisesta,
Joll' avata Sa koetit sydämet,
Ja neuvosta, ett' iki-ilmapiiriin
On tähdättävä aina katsehet!

Nyt elon ilta on jo Sulla — ilta
Tuo tyyni olkoon, kirkas, murheeton!
Ja kaikkivoipa kauvan, kauvan vielä
Sun, äitikulta, elää suokohon!

AILIN UNET.

Miks pikku Ailill' unta tuossa nähden
Niin suloisess' on hymyilyssä suu?
Mik' ihana niin näky lie, mintähden
Se hymyilee? Mi silmiin heijastuu?

Kai enkelit on vierahina sillä,
Tai taivahass' on unissansa hän!
Kai henki pienen liikkuu ylhäisillä
Noill' asunnoilla iki-elämän!

Hän enkel' itse, hymyilevä, soma
Kanss' enkelien leikkii, leijailee,
Ja siellä, missä hengen iki-oma
On alkukoti, taas nyt vierailee.

Siit' unelmat niin valkoiset on hällä:
Häll' enkelit, hän heille hymyilee, —
Oi, Aili, Aili, taivaass' ylähällä
Kautt' elos maisen vierailuja tee!

KAARLO ALBERT HEIKEL.

k. 31/10 1895.

Ah, veljyt, poissa, poissa, ijäks poissa

Sa parvest' olet veljein, ystävain.
Vain hetken viivyit elon taisteloissa,
Kun polkus kääntyi kalmistoon jo päin.

Ylevä, sydän, jalo, puhdas henki,
Mi totuutt' etsi, hehkui taistohon,
Niin varhain sammui, veikkois toivehenki,
Mi liittyi Sinuun, tuoni vienyt on.

Lupashan kevät viljakesän tuoda.
Ens'va'oistas jo nähtiin kyntömies.
Ne siemenet, jotk' ehdit maahan luoda,
Sadoista runsaist' ennustaa jo ties.

Syvälle pyrjit tieteen totuuksiin,
Syvälle luonnon ongelmoiden taa,
Ja syvään rivein poviin, sydämiin
Valoa tahdoit, tulta tartuttaa.

Voi, kuinka monta oksaa tuorehinta,
Vihryttä kuolo leikannut on pois
Sukumme puusta, joilta runsahinta
Hedelmää toivoella saatu ois!

Mon' elää köyryseljäks, harmaapääksi,
Min elo ontto on kuin ontto puu,
Ja minkä miel' on kohmettunut jääksi
Ja turhaa jaaritusta soi vain suu.

Noit' et sa ollut, kuulunut et noihin:
Sa korkealle katsoit ylöspäin;
Ihanteen lipun liityit vartijoihin,
Ain' innokas, muit' intoon sytyttäin.

Työ, aatteet sinut lempijäkseen luki,
Pyrinnöt piirihinsä pyhimmät;
Ja kansaas lempes, tules, intos tuki,
Sa sille huo'uit tuntees syvimät.

Lujaksi renkaaksi Sa tahdoit tulla
Sukumme miesten suureen ketjuhun.
Mut voi, näin kesken kevättänsä sulla.
Jo päättyi ties ja sammui sydän sun!

Niin nukkuos nyt huomassa sa Herran
Kepeiden multain alla isänmaan!
Jää hyvästi! Ja kiitos! viime kerran.
Meilt' unhoitu ei muistos konsanaan!

MERIKÖ AAVA VAIKO METSÄLAMPI?

Merikö aava vaiko metsälampi
On sinust', armas, sulomp', ihanampi?
Ma meren lainehia, myrskysäitä,
Vapaita seljän suuren tuulispäitä
Rakastan.

Tahdotko kuulla kosken hyrskintätä
Vai lähtehenkö vionon läikkynätä?
Minusta sulompi on kosken soitto:
Sen soitossa soi vapa'us ja voitto
Sorretun.

Armaampi onko kukkain kuiske hellä
Vai metsän humu säällä myrskyisellä?
Ma ihailen, kun soivat tuulten torvet,
Kun virteen suureen yhtyy kaikki, korvet
Kuorossa.

Miks' ihailenkaan myrskyä, — en tiedä.
Se ehtinythän on niin paljon viedä.
Siks' ehkä, kun tutuimmalta soiden
Eloni tarinaa se pauhinoiden
Kertovi!

Ei kauvan viihdy maissa merimiesi:
Mer' aava, suur' on hälle kotiliesi.
Hän sitä kaihoo, vaikka meren rinta
Monesti hälle mieltä raivoisinta
Uhkusi.

Noin minäi kaihoan ja lemmin merta
ja tuulta, joka raitistuttaa verta,
Noin lemmin työtä, ponnistusta, vaivaa.
Ja tyrskyä, mi syvään merta kaivaa
Elämän!

Hei, aallot elon, korviin kohiskaatte!
Hei, tuulet tutut, nouskaa, tohiskaatte!
Sep' eloa, kun miesi tuulten kanssa
Avulla Herran koettaa kuntoansa —
Toivossa.

IV.

AATTEIDEN PIIRIÄ.

SYDÄN JA JÄRKI.

Sydän ja järki ne taistelee
Ei taistelunsa lopu.
Ylivaltahan nousis kumpikin,
Vaan niin ei synny soppu.

Järk' itsekäs polkea tahtois vaan
Sydäntuntehet kaikki alleen.
Mielt' aattehen tunne ei kuuliskaan,
Kun kiihtyvi kuumimmilleen.

Näin kaksoisveljet ne yhtenään
Vain polkea mielivi toisia,
Näin taukoamalta ne taistelee, —
Ken suosisi sortoa moista?

Väkivallanhan kohduss' ei koskonkaan
Voi kypsyä onnen lasta.

Se lapsonen lempeän lemmen on,
Sopusoinnusta syntyy se vasta!

Sydän järkeä, järki sydäntä
Kun kuulisi herkin korvin,
Niin silloin se onnenlaulua
Sois maailma ehein torvin!

Epäsoinnut ne silloin taukoais
Ja sointua puhdast' oisi,
Ja suurehen soinnun juhlahan
Koko maailma yhtyä voisi.

1894.

JOS TAISTELLA ET SAIS.

Jos taistella et sais,
Niin henkesi hervahtais,
Ja tahtosi jänne se laukeis.
Jos taistella et sais,
Niin intosi uinahtais,
Velttoutehen mielesi raukeis!
Miel' olkohon sun
Siis taisteluhun
Ja työhön ja toimehen suureen!

Jos taistella ei sais,
Ihanteetkin ne kaikkoais,
Tyhjyytehen kaikk' ihan hukkuis.
Jos taistella ei sais,
Kaikk' elämä haudattais
Ja maailma niin kuni nukkuis.
Siis taistoa vaan!
Se se maailmaan
Elon voimia, muotoja luopi!

ROHKEASTI AALLOILLEN!

Rohkeasti aalloillen
Purtesi sä työnnä!
Ällös säiky, tuulonen
Vaikk'ei tyyntä myönnä!
Souda, souda, souda vaan
Suoraa suuntaa urheaan
Onnes saarta kohden!

Avosilmin johdata
Venhees merta pitkin,
Puhkoin purtes kokalla
Aallot, vihuritkin!
Vaikka vastatuulet soi,
Vaikket määrääs päästä voi
Vallan väleen, — souda!

Souda syvät seljät, veet,

Laineet lakkaharjat!
Souda ohi niemekkeet,
Rannan saarisarjat!
Kauvaksi ja etäällä
Anna lentää aatteen!
Maali korkealle!

Miksi, miksi lepoa,
Unten lasta, sallis?
Joutilaaksi jouda ei
Hengen pursi kallis!
Souda, souda, souda vaan!
Ken vain soutaa urheaan,
Häntä Herra auttaa!

Korkealle katseesi!
Henkes ääntä nouda!
Vaikk' on vastatuultaki,
Sortumatta souda!
Souda, souda, souda vaan!
Näin sä löydät onnenmaan,
Rauhan kukkarannan!

1894.

MURHEELLE.

Vaikk' onkin, murhe, muotos synkkä, musta,
Ja kaipausta, tuskaa monta tuot,
Ja monta poltetta ja huo'ahdusta
Mun rintaraukkahani loit ja luot,
Niin kiitos sentään! Opetusta monta
Ma sainhan sulta, unhoittumatonta.

Monesti, pilvihin kun taivon peitit,
ja kyynelin kun huuhoit poskiain,
Ja maljasi kun juodakseni heitit,
Sen pohjattuutta kokea kun sain,
Niin elämäpä kaihoomahan rinta
Ain' oppi silloin korkeint', ihaninta.

Monesti syöntäin kivisteli kyllä,
Kun kukkatarhaani sun käyvän näin.
Monesti sydämellä särjetyllä
Mä rauenneiden ruusuin ääreen jäin.
Enk' ymmärtänyt arvoitusta, miksi
Ne jäädytitkään noin jääpuikkosiksi.

Enk' ymmärtänyt, miksi multa yksin
Niin paljon tahdoit viedä, riistältä,
Kun onnen tarjoamin viihdytyksin
Muut riemun maljain ääreen yhä jää.
Nyt tiedän sen: sa juuri onnen parhaan
Sill' airut oot, ken eksyi täällä harhaan.

Nyt tiedän: onni, ilo, riemu mainen
On lamppu, joka öljyns' oman syö:
Se olkoon kuinka kirkas, hehkuvainen,
Sen sammumisen hetki kerran lyö!
Nyt tiedän: tosi onni silloin täällä
Lähinnä on, kun murheen pilv' on päällä!

Keskeltä kukkien jos polkun' oisi,
Jos sua, suru, tuntisi ma en,
Sydämen' ehkä ihastua voisi
Liiaksi muotoihin ja kuorehen.
Ja taivahani unhoon multa jäisi,
Maan tomu ihanteitain himmentäisi.

Vaikk' onkin, murhe, muutos synkkä, musta.
Ja kaipausta, tuskaa monta tuot,
Ja monta poltetta ja huo'ahdusta
Mun rintaraukkahani loit ja luot,
Niin kiitos sentään! Opetusta monta
Ma sainhan sulta unhoittumatonta.

TIEDÄTKÖ?

Tiedätkö, kuin käy purosien,
Jos vain sulkevi lähtehen?
Tiedätkö, kuin käy oksasen,
Puusta jos irralle tempaa sen?

Tiedätkö, kuin käy kukkasen,
Jollei saa säteitä päivyen?
Tiedätkö, kuinka paulassa,
Kuolema läsnä on lintua?

Tiedätkö sitten sa, ihmisen
Kuinka käy, kieltäen taivaisen?
Tiedätkö, paheiden paulassa
Läsnä kuink' ompi kuolema?

SA NÄITKÖ TUOLL' ULKONA LUONNOSSA?

Sa näitkö tuoll' ulkona luonnossa:
Kukin kukka on omaa luontoa,
Kukin puukin luontonsa säilyttää,
Eri sävelin linnutkin livertää?

Voit kukkasen temmata kummulta,
Voit puutkin sä lastuiksi pirstoa,
Voit linnunkin vangita häkkihin, —
Sama luonto niill' on kuni ennenkin!

Viel' itseään kukka on kuolossai,
Viel' itseään puukin lastunai,
Viel' itseään lintukin häkissään, —
Omaa laulaa se vain voi säveltään!

Ei luontoa niiden muuttaa voi,
Ei luontoa, minkä Luoja loi.
Väkivalloinkin niitä jos kohtelee,
Perusluontoa niiden ei toiseks tee!

Sa näitkö tuoll' ulkona luonnossa:
Kukin kukka on omaa luontoa,
Kukin puukin luontonsa säilyttää,
Eri sävelin linnutkin livertää?

NUO TUOLLA, NÄMÄ TÄÄLLÄ

Nuo tuolla, nämä täällä
Noin huutaa neuvoen:
Jos totta ehdotonta
Sa etsit, sulle neuvon sen.

"Näin lausuu Plato suuri". —
"Ja Kant, tuo kuulu, näin". —
"Ja Hegel, Strausz, Baur, Darwin,
Ne lausuu niin ja näin". —

Niin, niin ja niin ne lausuu,
Mutt' erilailla vaan.
Ma kenen järjestelmään
Käyn sitten uskomaan?

En usko järjestelmiin,
En usko, luota en.
Ne syntyy, loistaa, haihtuu,
Yhäti vaihdellen.

Ne syntyy, loistaa, haihtuu,
Ja suunta suunnan lyö.
Ja niin ne aatteet kiistaa
Ja jatkuu ihmistyö.

Ja nidoksia syntyy,
Ja totta pohditaan.
Mut totuus, tytär taivaan,
Käy huntu kasvoillaan.

Oi, totuus, tytär taivaan,
Jo huuda yli maan:
"Se totuuden vain löytää,
Ken uskoo Jumalaan".

Oi, huuda: "hunnun multa
Jos pois te tahdotte,
Niin käykää Golgatalle
Ja Hermon-vuorelle!"

HILJAA.

Hiljaa kasvavi kukkanen,
Hiljaa nousevi maasta puu.
Hiljaa päiväkin talvinen
Keväisin jatkuu, kirkastuu.

Hiljaa hengenkin kukkanen
Juurtuu rintahan ihmisen;
Hiljaa kasvavi tiedon puu,
Hiljan, yö henkinen kirkastuu.

MIHIN ONNENI RAKENNAN?

Päivän noustessa, laskiessa,
Ai'an hetkien vaihdellessa.
Mihin toivon ja uskallan?
Elon kirkkaassa kevähässä
Tai sen syksyssä synkeässä
Mihin onneni rakennan?

Rakennanko sen lempeen naisen,
Hellän, lempivän, uhraavaisen,
Viisaan, viehkeän puolison?
Ei, ei! Vaikkakin lemmin naista,
Lemmin kaunista katoavaista, —
Ylemmäksi mun kaihon' on!

Rakennanko ma onnen' sitten
Kiiltoon kirkasten aartehtien?
Mihin onneni rakennan?
En mä onnean' aartehtille
Usko kirkkaille, kiiltäville:
Aarteet ruostuvat maailman!

Ai'an kunnia-asteikoille
Rakennanko sen sitten, — noille,
Joista kilvaten kiistataan?
Ei mun mieleni ole sinne.
Muuas kaihoan — mutta minne?
Minne, minne mä kaihoonkaan?

Toimi jalo ja riento vakaa
Ihmiskunnalle kenties takaa
Mulle onneni kestävän?
Kiitän kyllä mä työtä moista.
Sille laulankin, — sentään toista
Etsin onnea elämän.

Etsin onnea kestäväitä,
Pysyväistä ja eheitä,
Jota rintani kaihoaa,
Johon myrskynkin pauhinassa,
Elämässä ja kuolemassa
Voipi luottaa ja uskaltaa!

Oi, ken onnen tuon kaihoamani
Antaa voipi mun rintahani?
Mihin toivon ja uskallan?
Sinä, Herra, vain voit sen, Sinä,
Sinuun toivoni kiinnän minä, —
Sinä olet, jota kaihoan!

Päivän noustessa, laskiessa,
Ai'an hetkien vaihdellessa
Sua rintani kaihoaa;
Sinuun eloni kevähässä
Ja sen syksyssä synkeässä
Vain voin onneni rakentaa!

Sinust' eloni syntyi, lähti,
Sä oot eloni johtotähti,
Sä sen alku ja määränpää!
Suo siis, Herra, ett' aina oisin
Sinun lapsesi, Sulle voisin
Työni, toimeni pyhittää!

KUOLO JA KUKAT.

Tuli tuoni kukan luokse,
 Kalma luokse kaunokaisen,
 Kuiskas *kevähän* kukalle,
 Nurmen ensi nuppuselle:
 "Kuole pois jo, kukkaseni,
 Nuku, nurmen hento lapsi! —
 Kaunis elost' on erota,
 Kalman tulla kaatamaksi
 Piennä, nuorna, puhtoisena,
 Saastatonna, tahratonna".

Ei kevähän nuori nuppu,
 Taimi pieni taivahainen,
 Tuonen tuumia pahonut,
 Kalman ääntä kammoellut:
 Nuorna, puhtoisna nukahti.
 Hymy huulilla erosi
 Onnellisna, autuasna.

Tuli tuoni kukan luokse,
 Kalma luokse kaunokaisen,
 Kuiski *kesän* kukkaselle
 Suven armahan ajalla,
 Keskikesän vallitessa:
 "Kuole pois, ihana kukka,
 Uuvu jo unehen, rukka! —
 Teen, oi, seppelen sinusta,
 Ikiloistavan, ihanan,
 Taivon Taaton kunniaksi,
 Taaton ikuisen iloksi".

Suostunut ei suosiolla
 Tuohon oisi tuore kukka:
 Kesä hurmaten hymysi,
 Ihanana ilma loisti, —
 Onhan suloja suvella,
 Elo keveä kesällä —
 Mutta surmahan surulla,
 Kaihomiellä katkeralla
 Täytyi suistua suloisen,
 Kaatua pois kaunokaisen!

Tuon' ei kuule kukan mieltä,
 Sirpp' ei ruohon rukousta!

Tuli tuoni kukan luokse,
 Kalma luokse kaunokaisen,
 Kuiski *syksyn* kukkaselle,
 Huoliansa huokaavalle,
 Vanhalle, vapisevalle:
 "Vaivu pois jo vanha kukka,
 Muutu mullaksi, murene! —
 Ei elossa enää sulla
 Lie ees virkoa vähäistä:
 Teit jo heelmäsi, teräsi,
 Vanhuuttaskin jo vapiset".

"Vaan jos suostut suosiolla,
Taivut tahtooni halulla,
Vien sun ilmojen ylitse,
Tähtein välkkyvään välitse
Maassa uudessa asua,
Ihanammassa iloita!"

Vanhuskukka kuiskauksen
Kuuli vallan vasten mieltä:
Viel' ei elosta erota,
Manan maille matkaella
Tahtonut ois ollenkana.
Maan viel' uskoi mainioksi,
Tuonen tuumat joutaviksi
Tuonta uudesta olostä,
Ihanammasta ilosta, —
Nurkumiellä pois nukahti,
Kaihomiellellä katosi —!

KUILUN PARTAALLA.

(Erästä kuvaa katsellessa).

On kuilun partaalla lapsi, —
Vaan enkeli varjelee.
Yks' askel, ja hän jo vaipuis, —
Vaan enkeli varjelee!

On kuilun partaalla nuori, —
Vaan kuka varjelee?
Yks' askel, ja hän jo sortuis, —
Vaan kuka varjelee?

On kuilun partaalla miesi, —
Vaan itsekö varjelee?
Yks' askel, ja hän ois poissa, —
Vaan itsekö varjelee?

On kuilun partaalla vanhus
Ja enkeltä huutelee...
Yks' askel, ja hän jo vaipuu, — —
Vaan enkeli saattelee...

14/12 1901.

TOINILLE.

Suvi-ilmanko vain ihanuutta,
Päivää ikikirkast' unelmoit?
Riemuako janoat ain' uutta?
Ruusuillako viihtyä vain voit?
Ja sä pilvein nousennanko estää
Taivollesi, Toini, tahtoisit?
Mutta paistett' ainaist' onnen kestää
Voisko henkes taimet kaunihit?

Katso kesän kukkaa kuivunutta!
Paisteet pitkät poudistutti sen!
Paisteesen se hiljaa kuoli, — mutta
Elpynyt ois taivaan tummeten,
Taivaan tummeten ja sateen tullen. —
Noinpa henkes hento kukkanen
Kuihtuu päivän paistaiss' yhä sullen, —
Elpyy alla kyynelsatehen —!

1896.

AALTONEN, OI, AALTONEN —.

Aaltonen, oi, aaltonen,
Kohden rantaa vyöryen
Riennät, konsa vaahtopäisnä,
Konsa hiljaa vieriväisnä.

Aaltonen, oi, aaltonen,
Laisesi on ihminen:
Kohden rantaa hän — myös hän
Rientää virrass' elämän,
Konsa innoin hyrskyellen,
Konsa hiljaa, huo'ahdellen...
Aaltonen, oi, aaltonen,
Laisesi on ihminen!

KYSYIN KUKALTA —

Kysyin kukalta: kukkanen,
Miks olet kaunis noin — miksi?
Kysyin immeltä: ken oi, ken
Noin loi sinut kaunihiksi?

Katsoi kukkanen kaunoinen.
Katsoi kainosti taivaasen...
Immyt se peilistä kauneuttaan
Keimaillen riensi katsomaan...

KUKAN OIKEUS.

Ei oikeutt' ole kukalla
Valita poimijoita.
Eik' ihmisellä oikeutta
Oo muuttaa kohtaloita.
Tuo oikeus sentään suotu on
Kukalle: — luoda kukinnon,
ja ihmishengelläkin on
Tuo kukkimisen oike'us!

V.

MAA YLHÄINEN.

Maa ylhäinen! Sun puolehesi käännyn.
Maa ikuinen! Sua ilman sorrnun, näännyn.
Sua tervehdin siis, toivon kaukomaan,
Sua, ikuisata, suurta, ihanaa —!

JÄÄ HYVÄSTI, LAULU —!

Jää hyvästi, laulu sa maallinen, nyt!
Jo henkeni säveliis kyltyä ehti.
Jää hyvästi! Eloni kirjassa jo
Nyt au'eta kerkesi toinen lehti.
Jää hyvästi lemmen ja leikkien maa!
Ikihenkeni kaihoivi korkeampaa!

Päämääräni ei ole lempi ja maa,
Tääll' ehkä mä lemmin ja viivähdän hetken.
Tää ei ole oikea mun kotimaa,
Läpi vaikka mä tään teen eloni retken.
Mun maani, se oikea onneni maa,
Se ei ole varjoin ja kyynelten maa —!

Se riemujen, soinnun on ijäinen maa,
Maa ikuisen vapauden, valon ja voiton.
Se puhtaiden pyhä ja puhdas on maa,
Maa ijäisen laulun ja ijäisen soiton,
Se maa se on onneni oikea maa,
Ja oi, sitä, ken sinne siirtyä saa!

Se maa se on kaihoini, unteni maa,
Se maa, jota konsana kyllicks' ei kiitä.
Sen kiitosta, kannel sa heikko, nyt soi,
Vaikk' ei kyllä ääntäsi kyllicksi riitä!
Soi kumminkin, kuitenkin, min voit vaan!
Et käyttää voi soittoas korkeampaan!

Jää hyvästi, laulu siis maallinen, nyt!
Jo henkeni säveliis kyltyä ehti.
Jää hyvästi! Eloni kirjassa jo
Nyt au'eta kerkesi toinen lehti.
Jää hyvästi, lemmen ja leikkien maa!
Ikihenkeni kaihoovi korkeampaa!

MAA VIHELJÄINEN, MITÄ ANNAT MULLE?

Maa viheljäinen, mitä annat mulle,
Jos kaikkikin mä voiman' uhraan sulle?
Mit' annoit, annat uhrin hinnaksi,
Jos sulle toin tai tuon ma kaikkeni?

— Ehk' annan kunniaa ja rikka'utta.
Ehk' annan hetken hurmaa, rakka'utta.

Ma maljast' annan maistaa nautinnon. —
Tuhannet hurmannut se malja on.

Maa vihelijäinen, vähän annat, vähän:
En tyytyä voi hintahan mä tähän.
Kun kaikken' annan, vaadin paljoa.
Siis ehtos lausu, hintaas korota!

Viel' antaa voin mä hengen hienostusta,
Voin tietein, taitein tuottaa jalostusta.
Ja valtaa, viisautta, muiston myös,
Kautt' aikain elävän, — jos suurt' ois työs.

Maa vihelijäinen, — jotain annat, myönnän.
Mut epäröi en: luotan' ehtos työnnän!
Miks' et sa lausu, mitä kuolemaa
Ja ijäisyyttä varten sulta saa?

Miks' et sä lausu? Miksi unhoon peittää
Pääasian sa tahdot, pois sen heittää?
Jo arvaan syys! Jos tuosta muistutat,
Niin sankarisi säikkyy rohkeat.

Ei! Petturi sä olet: hylkää kerran!
Sun parhaimpas saan lahjana myös Herran.
Siks sopimust' en allekirjoita.
Ma etsin ääretöntä, ikuista.

Ma etsin, kaipaam jotain korkeampaa
Ja jotain suurempaa ja ihanampaa.
Ma kaipaam kuollotonta elämää
Ja rauhaa, rauhaa ikikestävää.

Niit' et, maa, mulle luvata voi, näyttää.
Jos lupaatkin, et lupaustas voi täyttää.
Siis ehtos torjun, torjun, torjun pois, —
Näät toisin tehty väärin tehty ois!

Maa ylhäinen! Sun puolehes siis käännyn!
Maa ikuinen! Sua ilman sorrun, näännyn!
Sua tervehdin siis, toivon kaukomaan, —
Sua suurta, ikuisata, ihanaa!

JOULULAULU.

Maat, kansat kaikki nyt riemuitkaa,
Hyvyyttä kiittäen Herran!
Sen toteutuneeksi Hän ilmoittaa,
Min luvannut oli Hän kerran.
Täht' ennustettu on noussut jo!
Jo koittanut armas se aurinko,
Joll' autuus on siipeins' alla!

Sen sanoman ihanan enkeli
Kautt' ilmojen kantoi meille:
"On saapunut rauhan sankari,
On syntynyt Kristus teille.
Ja tämä on teille merkinä:
Kapaloittuna laps' on seimessä
Nyt Davidin kaupungissa!"

Oi ääretönt' ihmettä! Herra maan

Ja taivahan ihmislassa!
Hän oljilla seimen, min kautta vaan
Kaikk', kaikki on olemassa!
Hän palvelemaan tänne ihmistä
Myös tullut, jot' enkelit ylhäällä
Ain tuhannet palveli kilvan!

Oi, suuruutta Herran armotyön!
Oi, lempeään pohjatonta!
Ei jättänyt keskelle kuolonyön
Hän lastahan onnetonta,
Vaan syntyä antoi hän auttajan,
Meill' orjille synnin ja kuoleman,
Oi kiitetty olkoon Herra!

Oi, soikaa siis, kantelot Siionin,
Ja, harput, te helkähdelkää!
Ja, murheiset rinnat, te riemuisin
Nyt tunteihin sykkiselkää!
Jo noussut on päivä, jo loppui yö,
Jo täytetty myös on se raskas työ,
Jok' elämän tuotti ja rauhan!

Ja sanoma suuri tuo kaikuu taas
Yli vetten ja kautta maitten:
"Jo tullut on, Siion, kuninkaas,
Hän, kuningas kuninkaitten!
Hän tullut on, apusi armahin!" —
Oi, soikaa siis, kantelot Siionin,
Ja, harput, te helkähdelkää!

VAPAHTAJA SYNTYNYT ON!

Vapahtaja syntynyt on! Oi, mi sana suur' on tuo!
Oi, min riemun, lohdutuksen synkkään sieluhun se luo!
Vapahtaja! Mikä nimi ihanampi, kalliimp' on!
Mikä nimi valoa niin eloon luo ja kuolohon!

Vapahtaja syntynyt on! Vapahtaja sun ja mun,
Vapahtaja, joka sielun, köyhän, kurjan, vaivatun,
Vapahtaja vallast' yön ja synnin sekä kuoleman,
Vapahtaja *kaiken* kansan, kurjimman myös kulkijan!

Vapahtaja syntynyt on! Kuule: syntynyt on hän,
Joka yksin antaa voipi tosi-onnen, elämän,
Jonka nimess' yksin taivaan kultaportit aukeaa,
Murtuu kärki murehitten, synnin siteet raukeaa.

Vapahtaja syntynyt on! Eikö siis siin' oisi syy
Loistaa riemusta sen silmän, joka usein kyyneltyy?
Riemitsethan kevähällä kevään kukkasista sä,
Riemitsethan kevätpäivän kirkkahista säteistä!

Etkö sitten, ihmisrinta, riemuitsisi hänestä,
Joka *sydämeesi* tehdä tahtoo kukkaskylvöä?
Hänestä, jok' uuden valon, kevätvalon *sieluus* lois'
Iki-onnen, rauhan antais, tyyntää kaikki myrskyt vois?

Avaa sydämesi hälle, avaa elos keväässä!
Hänessä on sulle kaikki; totuus, tie ja elämä!
Avaa sydämesi hälle! Hän on sielun puhdistus,
Hänest' eloos, rientoihisi virtaa voima, siuna'us!

LUOTA, SIELU, HERRAHASI!

Luota, sielu, Herrahasi!
Ääretönhän armons' on,
Katuville laupeutensa
Lausumaton, pohjaton!
Herran luo siis luottaen
Käy, oi, sielu suruinen!

Luota, sielu, Herrahasi!
Kuolemaas ei tahdo hän.
Tähteshän hän kärsi, kuoli
Ristinkuolon hirveän!
Luottaos, oi, Herraas siis!
Hän suo lohdun murheisiis!

Luota, sielu, Herrahasi!
Katso uskon katsehin,
Mitkä merkit käsissänsä,
Jaloissaan on vieläkin;
Mitkä merkit vieläkin
Kantaa paimen parahin!

Luota, sielu, Herrahasi!
Parhain teistä on se tie,
Jota hän sua johtaa, vaikka
Ruusuin yli ei se vie.
Sittenkin, oi, sittenkin,
On se teistä parahin!

Luota, sielu, Herrahasi!
Luottaos, oi, luottaos!
Korpimatkan jälkeen kerran
Ihana on palkintos;
Iki-ilo verraton
Sulopalkintosi on!

1900.

OI, SYVYYTT' IHMEELLISTÄ!

Oi, syvyytt' ihmeellistä
Sun armos, Jumala,
Yl' ihmisjärjen käypää
Ja tutkimatonta!
Niin hellithän Sä meitä,
Sun helmast' eksyneitä,
Ett' ennen kuoloon Poikas soit,
Kuin meidän kuolla antaa voit!

Oi, rakka'uttas suurta,
Ikuista, ihanaa,
Min syvyytt' ääretöntä
Vain voin ma aavistaa!
Jos pisarankaan milloin
Sain tuta sitä, — silloin
Jo riemuitsi mun rintani, —
Kuink' armast' ois siis luonasi!

Kuink' armast' aina olla,

Sun luonas, Herra, ois!
Kuink' armast', esirippu
Kun nostetahan pois,
Kirkkautta Jumalansa
Kun aina Herran kansa
Avoimin kasvoin katselee
ja kanteleitaan soittaa —!

Mer' armos, rakka'utes
Siell' ylhääll' aukeaa
Jo koko loistossansa, —
Oi, suurta, ihanaa!
Siell' ikuinen on kevät,
Ja taivaat säteilevät
Ijäti Herran kunniaa,
ja taivaat uudet on ja maa —.

Siell' iloita myös aina
Voi sydän kurja tää,
Tuhannet jota tuskat
Nyt särkee, synkistää.
Siell' ylistystä Herran
Viel' ääni munkin kerran
Kai heläjää kanss' enkelten
Ja kaikkein lunastettujen.

Oi, syvyytt' ihmeellistä
Sun armos, Jumala,
Yl' ihmisjärjen käypää
Ja tutkimatonta!
Sinulle kiitostansa
Maan ääret, kaikki kansa
Sydämin, suin siis veisatkoot
Ja kanteloillaan soittakoot!

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ELÄMÄN POLULLA ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement,

you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™ .

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability,

costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.

